

Fogyasztóvédő Alapítvány Heti sajtószemle 2020. 34. hét

Biztonságosabb eljárással készülnek a fagylaltok

Hagyományos alapanyagok

Az elmúlt években sokat javult a cukrászok által alkalmazott technológia, biztonságosabb eljárással készülnek a fagylaltok - ismertette a szombati Magyar Nemzet. A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal tájékoztatása szerint míg korábban a cukrászmesterek saját receptúrája szerint, hagyományos alapanyagok felhasználásával készített, helyben főzött fagylaltok voltak a jellemzőek, mára biztonságos alapanyagok, adalékok, színezékek felhasználásával, zárt rendszerben készülnek a hűsítő édességek. A technológia változásának köszönhetően csökkent a termékek élelmiszer-biztonsági kockázata is. A múlt századi eljárás során, ha a fagylaltok nem kaptak megfelelő hőkezelést, akár komoly megbetegedést is okozhattak. Napjainkban azonban sok fagylaltozóban már nem is helyben készül a nyári finomság, hanem a már kész tégelyeket bontják meg az árusok. A hatóságtól kapott információk szerint részben ennek is köszönhető, hogy az elmúlt években alig volt példa fagylalt okozta ételmérgezésre az országban.

(ZD)

[Eredeti](#)

(Magyar Hírlap, 2020. augusztus 17., hétfő, 11. oldal)

Folytatódik a nyári fagyirazzia

Összesen 168 ellenőrzés történt a nyári szezonális élelmiszerlánc-ellenőrzés első szakaszában Somogyban. A mérleg: négy figyelmeztetés, öt bírság és 455 ezer forint büntetés.

SOMOGY A szakemberek megyénkben 32 büfét, falatozót továbbá 37 éttermet is vizsgáltak. Ezen kívül hat büfékocsit és nyolc egyéb vendéglátó egységet ellenőriztek, s a revizorok hat vágóhídon, daraboló létesítményben, 19 előállítónál jártak, s 14 üzletet és nyolc vásárt és piacot is felkerestek.

- Júliusban 23 cukrászdában, illetve fagylaltozóban ellenőriztek - közölte megkeresésünkre a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal. - Laboratóriumi vizsgálatra 15 fagylaltból vettek mintát. Az eddigi eredmények szerint egy fagylalttétel bizonyult kifogásoltnak enterobaktériumok magas csíraszámú jelenléte miatt, melynek hátterében az alapvető higiénés szabályok be nem tartása valószínűsíthető.

A nyári ellenőrzés első szakasza július elsejétől 31-ig tartott. Kiemelt szerepet kapott a turisztikai szempontból frekvenciát helyeken működő kereskedelmi és vendéglátó létesítmények, a mozgóboltok és büfékocsik tevékenysége. Az ifjúsági és gyermektáborok étkeztetésén kívül a szezonális zöldség-gyümölcs termékek forgalmazását is vizsgálták. A Nébih tájékoztatása szerint hiányosságokat, szabálytalanságot eddig csak a vendéglátó létesítmények ellenőrzése során tapasztaltak az ellenőrök a megyében. A HACCP rendszer működtetésével kapcsolatos dokumentációk vezetésének hiánya, nem megfelelő műszaki feltételek és egészségügyi alkalmasság hiánya: többek közt ezek voltak a jellemző hibák. A feltárt hiányosságok, szabálytalanságok miatt a négy figyelmeztetésen kívül - összesen 455 ezer forint értékben - öt bírságot szabtak ki.

- A forgalmazott élelmiszerekkel kapcsolatban a lejárt termékek okoztak problémát - tájékoztatta lapunkat a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal. - A megyében ellenőrzött létesítményekben eddig 838 élelmiszertételt vontak vizsgálat alá a szakemberek. A fogyaszthatósági, minőség-megőrzési idő lejártja miatt 9 tételt - összesen 12 kilogramm mennyiségben, 15 ezer 757 forint értékben - kellett kivonni a forgalomból. A hatósági eljárások folyamatban vannak.

Augusztus 20-ig tart az akció

Az ellenőrök két fűszerezett, pácolt, előkészített hústermékből is mintát vettek az élelmiszerüzletben. Tizenöt gyermek és ifjúsági tábor étkeztetését is vizsgálták a szakemberek, mely szerint mindegyik megfelelően, biztonságosan üzemelt az ellenőrzéskor. A nyári szezonális élelmiszerlánc-vizsgálat augusztus 20-ig folytatódik.

Mindössze egyetlen fagylalt ellen emeltek kifogást az ellenőrök

Harsányi Miklós miklos.harsanyi@mediaworks.hu

[Eredeti](#)

(Somogyi Hírlap, 2020. augusztus 15., szombat, 5. oldal)

Precedensjellegű ítélet a termékbemutatókról

A hatósági tapasztalatok szerint újfajta módszer jelent meg a termékbemutatók visszaéléseknél. A Pest Megyei Kormányhivatal közel 400 ezer forintra büntetett meg egy céget, miután kiderült: orvosi vizsgálatnak álcázott termékbemutatókon vettek rá idős embereket költséges étrend-kiegészítők megvásárlására. A társaság egészen a Kúriáig ment, de a legfőbb bírói fórum elutasította a felülvizsgálati kérelmüket. Az ítélet precedensértékű lehet. A kormányhivatal vezetője, Tarnai Richárd a Magyar Nemzetnek kifejezte a reményét, hogy a Kúria ítéletével alátámasztott büntetési gyakorlatuk véget fog vetni az egészségügyi szűréseknek álcázott visszaéléseknek.

Új módszert választottak a termékbemutatók csalók

Jogszerűtlenül álcáztak orvosi vizsgálatnak egy magánbiznisszt

Elutasította a Kúria a felülvizsgálati kérelmét egy társaságnak, amelyet azért büntetett meg a kormányhivatal, mert orvosi vizsgálatnak álcázott termékbemutatók révén vett rá idős embereket étrend-kiegészítők megvásárlására. Az ítélet precedens értékű lehet.

Különböző vállalkozások jöttek létre az elmúlt években arra, hogy idős embereket, esetleg betegséggel küszködőket megtévesszenek. Ez nem új keletű, már a rendszerváltás után gyakran előfordult Magyarországon, ezért fogadta el még 2016 januárjában az Országgyűlés

a Kereszténydemokrata Néppárt javaslatát, amely az emberek átverését célzó utaztató termékbemutatók megszűnését eredményezte. Ettől kezdve a szervezők nem adhattak ugyanis "ingyenes" ajándékokat, nem intézhettek az eladósodáshoz vezető azonnali hitelfelvételt sem. A jogszabály így komoly akadályokat emelt az emberek átverése elé. Ezzel a lépéssel az emberek jóhiszeműségére épített utaztató termékbemutatók gyakorlatilag meg is szűntek.

A szélhámusok alkalmazkodtak azonban az új jogszabályokhoz, ettől kezdve a termékbemutatókat ugyanis ingyenes egészségügyi felmérésnek, vizsgálatnak álcázzák - tudtuk meg Tarnai Richárd kormány megbízottól. A szélhámusok gyakran négy szemközti agitációval gyakorolnak nyomást a gyanútlan kuncsaftokra, így az elhangzottakat később a kiszolgáltató embereknek nehéz bizonyítani. - A kormányhivatal ezt nem hagyhatta, elkezdtek az ellenőrzéseket, és az adható legmagasabb bírságot szabtuk ki - tájékoztatta lapunkat a Pest Megyei Kormányhivatal elnöke. Mint elmondta, az ellenőrzések mind-mind azt mutatták, hogy a bejelentőknek igazuk volt, megtévesztették őket. - Most jött ki az igazságszolgáltatási fórumok végigjárt első olyan jogerős bírói döntés, amely megerősíti a Pest Megyei Kormányhivatal által kivizsgált ügyben hozott hatósági határozatot, amellyel az érintett céget megbüntettük és bírságot szabtuk ki rá - tette hozzá Tarnai Richárd.

A kormány megbízott által említett ügyben a Kúria elutasította egy budapesti társaság, a Natura Protekt Kft. felülvizsgálati kérelmét, amit azért nyújtottak be, mert közel négyszázezer forintba büntette meg a céget a hatóság. A büntetést azért szabták ki a társaságra, mert idős embereket hívott be ingyenes egészségügyi állapotfelmérésnek álcázott vizsgálatra, amelyen olyan betegségeket állapítottak meg, amikre azonnal "gyógyszert" is tudtak ajánlani. Az ez alapján elindult eljárás lezárásaként a Kúria ítélete a napokban egyértelműen kimondta, hogy megtéveszti a fogyasztót az olyan kereskedelmi gyakorlat, amely orvosi diagnózis látszatát keltő leletet állít ki, valamint olyan készítmény megvásárlására tesz javaslatot, amelyet a fogyasztó - az általa szedett gyógyszerre figyelemmel - nem alkalmazhatna. A Kúria ítélete szerint az egészségügyi felmérésnek álcázott rendezvény árubemutatónak minősül, így erre ugyanaz a szigorú szabályozás vonatkozik, mint más, hasonló tevékenységre. A fenti ügyben a fogyasztók (idős emberek) előzetes, telefonos megkeresést követően egy meghívót kaptak, amely egy egészségügyi mérés ingyenes elvégzésére szól. A meghívóban megjelölt rendezvény helyszínén egy vérnyomásmérőhöz hasonló orvosi műszerrel végeztek vizsgálatot a rendezvényszervezők, ennek eredményéről pedig az idős meghívottak írásbeli "leletet" kaptak kézhez.

A vizsgálat szerint a bejelentők egyikének sem volt megfelelő az eredménye, a vállalkozók pedig tüstént ajánlottak nekik egy rendkívüli megoldást. Az idősek, élve a kivételes ajánlással, szív- és érrendszeri problémákra, illetve azok megelőzésére jótékony hatást gyakorló, nagyságrendileg százezer forintba kerülő, egyéves adagnak megfelelő étrend-kiegészítők vásárlása mellett döntöttek. Amikor a bejelentők a vásárlást követően el kívántak volna állni a szerződéstől, akkor erre - a felbontott csomagolás vagy a 14 napos határidő túllépése miatt - nem volt teljes körű lehetőségük.

A hatóságok ennek kapcsán arra figyelmeztetnek, hogy a jogszabályok megkerülését célzó vállalkozások hatékony ellenőrzéséért a fogyasztóknak is lépniük kell. Olyan esetekben, amikor valamilyen vállalkozás előzetesen (akár telefonon, szórólapon, meghívón, e-mailen vagy személyesen) megkeresi őket és vásárlást, ingyenes és kötelezettségek mentes termékbemutatót, esetleg valamilyen egészségügyi szűrést ajánl a részükre, értesítsék az illetékes fogyasztóvédelmi hatóságot. Kérjenek felvilágosítást arról, hogyan lehet tudatosan eljárni és felismerni azokat a helyzeteket, amikor fennáll jogos érdekeik sérelmének veszélye.

- Látható, hogy ezen esetekben nemcsak a jogszabálysértés a probléma, hanem az emberek egészségének, akár az életüknek a kockáztatása is - hangsúlyozta a Magyar Nemzetnek az ügyvel kapcsolatosan Tarnai Richárd. Hozzátette: az egészség, az élet nem lehet játék, ezért is lép fel kormányhivatal határozottan és szigorúan, hogy megvédjék azokat, akiket "sarlatánok" próbálnak meg átverni. A kormány megbízott a reményét fejezte ki, hogy a kúriai ítélettel alátámasztott büntetési gyakorlatuk véget fog vetni ezeknek az egészségügyi szűrésnek álcázott szélhámosságoknak is.

Ha nem volt megfelelő az eredmény, jött a rendkívüli és költséges megoldás (képünk illusztráció)

Haraszi Gyula

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2020. augusztus 17., hétfő, 1+6. oldal)

Biztonságos a rászorulóknak adományozott élelmiszer

A nélkülözőknek sem lehet lejárt, romlott vagy sérült terméket adni

Kizárólag biztonságos, emberi fogyasztásra alkalmas, a szigorú uniós előírásoknak megfelelő minőségű élelmiszer juttatható el a rászorulókhöz. A járvány megjelenésekor nagy mennyiségű, feleslegessé vált élelmiszer keletkezett, ám annak csak töredéke jutott el a nélkülözőkhöz. Sokan nem bíznak ezekben az élelmiszerekben, pedig a felelősség óriási az élelmiszerbankokon, más szervezeteken.

A koronavírus-járvány terjedésének következményei miatt ismét egyre több nemzetközi és hazai szervezet hívja fel az élelmiszer-pazarlásra és az élelmiszeradományozás fontosságára a figyelmet. Közben a gazdasági nehézségek miatt egyre többen szorulnak segítségre. Az élelmiszerbankok és a karitatív szervezetek nem csak az arányaiban kevés adományozó és a sokszor nehéz elérhetőség miatt tudják csak kis részét megmenteni a kárba veszendő élelemnek. Sokan - a nehéz helyzetük ellenére is - bizalmatlanok például a minőség vagy a terméken található jelölések valóságában. A bizalmatlanságra ugyanakkor nincs ok, emberi fogyasztásra alkalmatlan termék senkihez sem juthat el, a felelősség pedig az élelmiszer-adományozó szervezetekre hárul.

A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy az éttermekben, üzletekben feleslegessé vált, de emberi fogyasztásra alkalmas, nem lejárt szavatosságú élelemért az azt átvevő szervezetek, vállalkozások a felelősek a továbbiakban. Az egységes európai uniós irányelv minden olyan tárolási, élelmiszer-biztonsági és jogi kötelezettséget megkövetel az átvevő és a továbbadományozó szervezettől is, amelyet például a kiskereskedelmi üzlettől. Ez azt jelenti, hogy komoly bírságot, a működés beszüntetését kockáztatná az adományozó szervezet, ha trükközne, például már nem fogyasztható ételt juttat a rászorulókhöz.

Az adományok között gyorsan romlandó, akár étteremben feleslegessé váló alapanyagok, készételek is megtalálhatók, így különösen nagy felelősség hárul a szervezetekre. A nagy üzletláncok röviddel a lejáratási idő előtt adják tovább a termékeket, így arról is gondoskodniuk kell az átvevőknek, hogy ne a fogyasztási időn túl jusson el az érintettekhez.

Az uniós irányelv egyébként rugalmasan alkalmazható. A szabályozás példaként említi, amennyiben egy doboz joghurt egy-két darabjának csomagolása sérült, akkor sem kell kidobni a sérült termékekkel az ép darabokat, de gondoskodni kell a megfelelő higiénias

körülményekről. Egy másik példa szerint ha egy zacskó narancs egy-két darabja penészes, de kockázat nélkül el lehet távolítani ezeket a darabokat a csomagból, az épen maradt gyümölcsöket nem kell a szemetesbe dobni. Az élelmiszer akkor hozható forgalomba, ha az nem káros az egészségre és alkalmas az emberi fogyasztásra.

Az adományként újra elosztott élelmiszereken is kötelező feltüntetni minden olyan jelölést, amelyeket a kereskedelmi forgalom is megkövetel. Beleértve az adott termékben található allergéneket, a tárolást vagy az összetevőket. Az adományozó vállalkozás feladata a tájékoztatás a terméken nem feltüntethető információkról is.

Hazánkban ilyen szervezet a Magyar Élelmiszerbank Egyesület, amely a feldolgozókból, a gyártóktól és a kiskereskedelem szereplőitől gyűjti be a forgalomba valami miatt nem került vagy már kikerült, de emberi fogyasztásra alkalmas élelmiszert. Tavaly ez a mennyiség 11 ezer tonna volt, amelynek tárolását és szállítását is az egyesület végzi, majd továbbadja azoknak a partnerszervezeteknek, amelyek már közvetlenül a rászorulókhoz juttatják el az adományokat. Az élelmiszerbankokkal a nagy szereplők is próbálnak együttműködni, idehaza például a Tesco is rendszeresen együttműködik az egyesülettel.

A legfontosabb ugyanakkor az lenne, hogy ne is keletkezzen feleslegessé váló élelmiszer, ehhez a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal minden szereplő számára iránymutatásokat nyújt. Az élelem megmentése szempontjából az éttermek, büfék jelentik a legnehezebb feladatot. Ennek oka, hogy a készételek gyorsan megromlanak, ráadásul a megfelelő tárolásuk, például fagyasztásuk sem mindig megoldható. A hatóság ezért a legtöbb nyugat-európai országban már bevett gyakorlatokra ösztönzi a vendéglátósokat. Idetartozik például a zárás előtti órákban féláron, jelentős kedvezménnyel adott étel, vagy a zárást követő elszállítás megszervezése.

Magyarországon a kidobott élelmiszer 53 százaléka a háztartásokban keletkezik, tehát a pazarlás ellen elsősorban a családok léphetnek fel. A többi kidobott élelem mennyisége nagyjából egyenlő arányban oszlik meg a kereskedelem, az alapanyaggyártás és a feldolgozás között.

RENGETEGEN ÉHEZNEK CSAK A JÁRVÁNY MIATT

Év végéig akár több mint 130 millió fővel is nőhet szoknak az éhezőknek a száma a világban, akik közvetlenül a koronavírus-járvány miatt váltak nélkülözővé - derül ki az ENSZ Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Világszervezetének nyári tanulmányából. Arra is rámutattak, hogy az éhezők száma egyébként is növekedett az elmúlt években, a járvány miatt pedig alig van rá esély, hogy a nélkülözés felszámolására kitűzött 2030-as dátum tartható lenne. Jelenleg átlagosan 1,90 amerikai dollár (USD), azaz körülbelül 555 forint a globális szegénységi küszöb, ugyanakkor ebből mindössze az életben maradáshoz alapvető mennyiség érhető el. Az egészséges étkezést ennek a globális küszöbérték ötszöröse garantálná.

Nagy Kristóf

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2020. augusztus 17., hétfő, 16. oldal)

Részvénytrükk az energiapályázat-kezelőnél

Csere Bár kisebbségi, de elsőbbségi tulajdonos az állam a hazai forrású energiahatékonysági támogatásokat átvevő magáncégben; az uniós kiírások kezelése viszont köztulajdonban marad.

Az NFFKÜ - Nemzetközi Fejlesztési és Forráskoordinációs Ügynökség Zrt.-ben az állam elsőbbségi részvényes - derül ki Schanda Tamás, a "szakmailag illetékes" innovációs és technológiai tárca parlamenti és stratégiai államtitkára Tóth Bertalan MSZP-elnök írásbeli kérdésére adott válaszából. Lapunk három hete hívta fel a figyelmet arra, hogy az öt éve energetikai támogatások lebonyolítására alapított NFSI Nemzeti Fejlesztési és Stratégiai Intézet Nonprofit Kft. egy akkori kormányrendelet szerint hazai forrású pályázatait átadja az NFFKÜ-nek. A fellelhető források szerint az NFFKÜ egy bevett, de kis forgalmú, többségében magánhátterű, nyereségérdekelte pályázatkezelő.

Az MSZP-elnök a váltás okait firtató kérdésében felhívta a figyelmet, hogy az NFFKÜ állami tulajdonhányada csak 24 százalék, ami szerinte nem biztosít érdemi beleszólást a cég ügyeibe. Bár az államtitkár válaszában arra nem tért ki, hogy elsőbbségük pontosan miben áll, úgy véli, ez a jövőben is biztosítja és ellenőrzés alatt tartja az állami érdekképviseletet. Tóth Bertalan az iránt is tudakozódott, hogy mikor várható új lakossági energiahatékonysági kiírás. Bár a válaszában erre látszólag egyáltalán nem tér ki, a kérdés keltette feszültséget a rezsipropaganda ismert, azóta többször megcáfolt fordulatainak hosszas idézésével vezeti le.

Az ellenzéki honatya által a tulajdonosi vonalon érintett, nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszterhez intézett, hasonló kérdéssorára Fónagy János parlamenti ügyekért felelős államtitkár mindezt egyetlen érdemi információ-adalékkal egészíti ki. Eszerint az NFSI a jövőben is megmarad az uniós forrású energetikai pályázatok kezelőjének. Vagyis csak a hazai költségvetésből állt programokat adták át az NFFKÜ-nek. A váltás okait egyik államtitkár se indokolta.

Amiként arról augusztus elején beszámoltunk, a kormányrendeletnek megfelelően, de mindennemű hírverés nélkül, az Nffku.hu cím alatt elindult a hazai forrású energiahatékonysági és fogyasztóvédelmi pályázatok új honlapja. Fő feladataik most a már korábban kiírt és lezárt tucatnyi pályázat több százezer nyertesével kapcsolatos ügyintézésre korlátozódnak. Új program ugyanis egyelőre nincs a láthatáron. Ugyanez a helyzet a szintén az NFFKÜ jegyezte norvég alappal, illetve az európai gazdasági tér évek óta alvó támogatási programjaival is. (Emiatt első látásra az tűnt volna kézenfekvőbbnek, ha az NFFKÜ épp nem a hazai, hanem az uniós hátterű pályázatokat veszi át.) Lapunk kapcsolódó kérdéseire az érintettek nem válaszoltak.

Schanda Tamás államtitkár szerint az állam elsőbbségi joga elég biztosíték
MARNITZ ISTVÁN

[Eredeti](#)

(Népszava, 2020. augusztus 17., hétfő, 6. oldal)

Engedéllyel pecázhatnak a gyerekek is

JÁSZKUNSÁG A pecázás egyre népszerűbb a legifjabbak körében is. A szülők előszeretettel vásárolnak mostanság gyerekeiknek egyszerű, felszerelt horgászbótot. Ugyanakkor korántsem biztos, hogy eszükbe jut - főleg, ha nincs rendszeresen horgászó a családban -, hogy ehhez a szórakozáshoz engedélyt is kell váltani.

A gyerekeknek is kell engedély a pecázáshoz

A fiatal horgászokra is ugyanúgy vonatkoznak a tilalmi időszakban életbe lépő rendelkezések

JÁSZKUNSÁG - Mi is belefutunk ilyen esetekbe - nyilatkozta lapunknak Donkó Péter, a Közép-Tisza-vidéki Horgász Egyesületek Szövetsége titkára. - Ilyenkor nem teszünk feljelentést, de a halór elküldi őket, és figyelmezteti a gyerekeket, hogy nekik is kell horgászengedély.

Egyébként a gyermek csak felnőtt felügyeletével horgászhat, persze megesik, hogy a felnőtt sincs tisztában a horgászat szabályaival.

- A gyermekhorgászjegy nem is kerül sokba, így mindenképpen érdemes kiváltani, ha valaki horgászni szeretne, hiszen nem szükséges hozzá komolyabb beruházás. Felszerelést is lehet olcsón beszerezni. A gyerekeknek nem kell vizsgát tenniük és egyesületi tagdíjat fizetniük, az állami horgászjegy ingyenes nekik, csak a megyére érvényes területi engedélyt kell megvásárolni számukra 2500 forintért, ami egész évre egyáltalán nem drága - mutatott rá Donkó Péter. - A kiskamaszok ennek ellenére engedély és felnőttkíséret nélkül is szeretnek lemenni a vízhez halfogási szándékkal. A Nagykunsági-főcsatornán például a műtárgynál horgásztak 12-14 év közötti kiskamaszok, a halór persze figyelmeztette őket, arra is felhívva a figyelmüket, hogy ott eleve sem szabad horgászniuk. A víz ott veszélyes is, mivel örvények vannak, és komoly kockázatot jelent, ha belesznek.

A horgászat szabályairól a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) portálján bárki tájékozódhat. A gyermekekre vonatkozó szabályokra külön is felhívják a figyelmet. A hatályos jogszabályok alapján gyermekhorgásznak minősül hároméves kortól az adott év decemberének utolsó napjáig a tizenötödik életévét be nem töltött személy. A gyermekhorgász horgászegyesületi tagsággal nem rendelkezik, halgazdálkodási vízterületeken halfogást és halfogásra irányuló tevékenységet állami horgászjeggyel vagy turista állami horgászjeggyel, kizárólag nagykorú személy felügyelete mellett, a hatályos törvények betartásával folytathat.

A gyermekhorgász felügyeletéért felelős személy a horgászat során segítheti a gyermeket, viszont horgászati tevékenységet nem végezhet helyette. Tehát nem dobhatja be a felcsalizott horgásszerelékét, de a megakasztott halat sem húzhatja ki a gyermek helyett, azonban feltétlenül segíthet a hal horogtól való kíméletes megszabadításában. A törvény azt is előírja, hogy a horgászathoz állami horgászjegyet és horgász fogási naplót kell kiváltani, az állami horgászjegy gyermek esetében díjtalan, csak a fogási napló 300 forintos ellenértékét kell kifizetnie. Ezeket azonban a horgászat során köteles magánál tartani. A gyermekeknek is be kell tartaniuk az őshonos halfajok fajlagos tilalmi időszakára, valamint a méret- és mennyiségi korlátozásra vonatkozó rendelkezéseket.

Gyakran előfordul, hogy a szülő használja a gyermek engedélyét

Szokás arról is "elfeledkezni", hogy a felnőtt nem horgászhat a gyermek területi engedélyével.

Donkó Péter elmondta, gyakran futnak bele olyan helyzetbe, hogy apuka ül a bot mellett, míg a gyerkőc azalatt máshol szaladgál vagy teljesen mást csinál. Ez komoly probléma.

- Míg a gyerekeknek az engedély kijön 2500 forintból, a felnőtteknek jócskán a zsebükbe kell nyúlniuk, hiszen egy összterületi engedély 27.000 forint, plusz az egyéb költségek a horgászkártya regisztrációs díjától a tagdíjig. Ez jelentős árkülönbség akkor is, ha figyelembe vesszük, hogy a gyermek csak egy botot használhat.

Sokan elfelejtik, hogy a gyermek csak felnőtt felügyeletével horgászhat

Kovács Berta

[Eredeti](#)

(Új Néplap, 2020. augusztus 17., hétfő, 1+2. oldal)

Rengeteg a gond az étrend-kiegészítőkkel

Évente nyolc-tíz, étrend-kiegészítőket érintő versenyfelügyeleti eljárást indít a Gazdasági Versenyhivatal (GVH), amely az idén csak a koronavírushoz kapcsolódóan már négyenél tart. Az elmúlt öt évben a tágabb értelemben vett gyógyítással kapcsolatos GVH-ügyeknek az 55 százalékát a megtévesztően hirdetett étrend-kiegészítők esetei tették ki. Ezen a területen a hatóság tavaly 48 millió forint, 2018-ban 144,5 millió forint bírságot rótt ki, a rekordmértetű, 150 millió forintos büntetés pedig 2016-ra esett egy jogszabályi tilalommal ellentétesen reklámozott termék ügyében.

Megbuktak a tisztességtelen reklámok

MEGTÉVESZTÉS Az egészségügyi visszaélések több mint fele az étrend-kiegészítőkkel kapcsolatos

KONCSEK RITA Évente jellemzően nyolc-tíz, étrend-kiegészítőket érintő versenyfelügyeleti eljárást indít a Gazdasági Versenyhivatal, amely az idén csak a koronavírushoz kapcsolódóan már négyenél tart.

A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) az idén eddig négy, a koronavírussal kapcsolatos termék ügyében indított versenyfelügyeleti eljárást, többek között a vírus elleni szerek reklámozása vagy a C-peptidet tartalmazó kozmetikai termékek miatt - közölte a Világgazdaság megkeresésére Csernyánszky Mihály, a GVH versenykultúra-fejlesztési munkatársa. A hivatal részt vett abban a májusi, európai akcióban is, amely - az Európai Bizottság koordinálása mellett - a legnagyobb online platformokon vizsgálta át a koronavírussal kapcsolatos termékek reklámjait. A fellépés eredményeként több millió megtévesztő hirdetés tűnt el az online térből.

Az elmúlt öt évben a GVH tágabb értelemben vett gyógyítással kapcsolatos - gyógyszer, gyógyászati segédeszköz, orvostechikail eszköz, étrend-kiegészítő, tápszer, kozmetikai termék - ügyeinek 55 százalékát a megtévesztően hirdetett étrend-kiegészítők esetei tették ki. E területen a hatóság az elmúlt két évben évente nyolc-tíz versenyfelügyeleti eljárást folytatott le. Tavaly 48 millió forint, egy évvel korábban pedig 144,5 millió forint bírságot rótt ki.

E szegmensben a GVH a legnagyobb fogyasztóvédelmi típusú - vagyis a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatért járó - bírságot 2016-ban szabta ki a jogszabályi tilalom ellenére gyógyszerész ajánlásával reklámozott Flexagil krém ügyében: 150 millió forintot. Az elmúlt két év legmagasabb bírságát, 95 millió forintot a Bayer gyógyszercégnek kellett befizetnie a Berocca pezsgőtabletta megtévesztő reklámjaiért és egyes tájékoztatásai hiányosságaiért. Tavaly 1,6 milliárd forintnyi büntetés járt a képződiagnosztikai eszközökkel kapcsolatos közbeszerzési eljárásokban történt összejátszásért. Az elmúlt két év legenyhébb büntetését a CalciTrio pezsgőtabletta megtévesztő reklámjai miatt szabta ki a GVH, az egyik jogsértő vállalkozás nem is kapott bírságot, a másiknak pedig 335 ezer forintot kellett fizetnie. A GVH munkatársától kapott tájékoztatás szerint a kedvező elbírálás ebben az ügyben a jogsértés elismerésének és a cégek megfelelési erőfeszítéseinek volt köszönhető.

"Nem tudok kiemelni az eljárások során jellemző betegségcsoportokat, mert az influenzától a cukorbetegségeen át a daganatos betegségekig találkozunk az ezekre ajánlott

termékekkel" - mondta Csernyánszky Mihály. Az azonban feltűnik a hatóságnak, ha egyes termékek a hirdetések szerint minden betegséget kezelnek, gyógyítanak. Egy, a szakember által kiemelt tavalyi ügyben egy gyógyászati segédeszközöket árusító cégcsoport összesen 49 millió forint bírságot kapott. A cég képviselői mozgáskorlátozottakat és végtaghiányosokat kerestek fel a lakásukon, kórházakban, valamint idősotthonokban, és igyekeztek rábeszélni őket gyógyászati segédeszközök (protézisek, gyógycipők) megrendelésére vagy felíratására. De előfordult, hogy csecsemőtápszert reklámoztak jogsértően, és emiatt 10 millió forintos, C-vitamin-készítmények megtévesztő reklámozásáért pedig 31 millió forintos bírságot szabott ki a hatóság.

Az Európai Bizottság a tavasszal vizsgálta a koronavírus kapcsán kínált szerek online hirdetéseit

K. R.

[Eredeti](#)

(Világgazdaság, 2020. augusztus 17., hétfő, 1+3. oldal)

Új módszert választottak a termékbemutató csalók

A társaságok az új jogszabályokhoz igazodva ingyenes felmérésnek, vizsgálatnak álcázzák a termékbemutatókat.

Különbéféle vállalkozások jöttek létre az elmúlt években arra, hogy idős embereket, esetleg betegséggel küszködőket megtéveszenek. Ez nem új keletű, már a rendszerváltás után gyakran előfordult Magyarországon, ezért fogadta el még 2016 januárjában az Országgyűlés a Kereszténydemokrata Néppárt javaslatát, amely az emberek átverését célzó utaztató termékbemutatók megszüntését eredményezte. Ettől kezdve a szervezők nem adhattak ugyanis "ingyenes" ajándékokat, nem intézhettek az eladósodáshoz vezető azonnali hitelfelvételt sem. A jogszabály így komoly akadályokat emelt az emberek átverése elé. Ezzel a lépéssel az emberek jóhiszeműségére épített utaztató termékbemutatók gyakorlatilag meg is szűntek. A szélhámosok alkalmazkodtak azonban az új jogszabályokhoz, ettől kezdve a termékbemutatókat ugyanis ingyenes egészségügyi felmérésnek, vizsgálatnak álcázzák - tudta meg a Magyar Nemzet Tarnai Richárd kormány megbízottól. A szélhámosok gyakran négy szemközti agitációval gyakorolnak nyomást a gyanútlan kuncsaftokra, így az elhangzottakat később a kiszolgáltatott embereknek nehéz bizonyítani. "A kormányhivatal ezt nem hagyhatta, elkezdtek az ellenőrzéseket, és az adható legmagasabb bírságot szabtuk ki" - tájékoztatta a lapot a Pest Megyei Kormányhivatal elnöke. Mint elmondta, az ellenőrzések mind-mind azt mutatták, hogy a bejelentőknek igazuk volt, megtévesztették őket. "Most jött ki az igazságszolgáltatási fórumoktól végigjárt első olyan jogerős bírói döntés, amely megerősíti a Pest Megyei Kormányhivatal által kivizsgált ügyben hozott hatósági határozatot, amellyel az érintett céget megbüntettük és bírságot szabtuk ki rá" - tette hozzá Tarnai Richárd. A kormány megbízott által említett ügyben a Kúria elutasította egy budapesti társaság, a Natura Protekt Kft. felülvizsgálati kérelmét, amit azért nyújtottak be, mert közel négyszázezer forintra büntette meg a céget a hatóság. A büntetést azért szabták ki a társaságra, mert idős embereket hívott be ingyenes egészségügyi állapotfelmérésnek álcázott vizsgálatra, amelyen olyan betegségeket állapítottak meg, amikre azonnal "gyógyszert" is tudtak ajánlani. Az ez alapján

elindult eljárás lezárásaként a Kúria ítélete a napokban egyértelműen kimondta, hogy megteveszti a fogyasztót az olyan kereskedelmi gyakorlat, amely orvosi diagnózis látszatát keltő leletet állít ki, valamint olyan készítmény megvásárlására tesz javaslatot, amelyet a fogyasztó - az általa szedett gyógyszerre figyelemmel - nem alkalmazhatna. A Kúria ítélete szerint az egészségügyi felmérésnek álcázott rendezvény árubemutatónak minősül, így erre ugyanaz a szigorú szabályozás vonatkozik, mint más, hasonló tevékenységre. A fenti ügyben a fogyasztók (idős emberek) előzetes, telefonos megkeresést követően egy meghívót kaptak, amely egy egészségügyi mérés ingyenes elvégzésére szól. A meghívóban megjelölt rendezvény helyszínén egy vérnyomásmérőhöz hasonló orvosi műszerrel végeztek vizsgálatot a rendezvényszervezők, ennek eredményéről pedig az idős meghívottak írásbeli "leletet" kaptak kézhez. A vizsgálat szerint a bejelentők egyikének sem volt megfelelő az eredménye, a vállalkozók pedig tüstént ajánlottak egy rendkívüli megoldást. Az idősek, élve a kivételes ajánlattal, szív- és érrendszeri problémákra, illetve azok megelőzésére jótékony hatást gyakorló, nagyságrendileg százezer forintba kerülő, egyéves adagnak megfelelő étrend-kiegészítők vásárlása mellett döntöttek. Amikor a bejelentők a vásárlást követően el kívántak volna állni a szerződéstől, akkor erre - a felbontott csomagolás vagy a 14 napos határidő túllépése miatt - nem volt teljes körűen lehetőségük. A hatóságok ennek kapcsán arra figyelmeztetnek, hogy a jogszabályok megkerülését célzó vállalkozások hatékony ellenőrzéséért a fogyasztóknak is lépniük kell. Olyan esetekben, amikor valamilyen vállalkozás előzetesen (akár telefonon, szórólapon, meghívón, e-mailen vagy személyesen) megkeresi őket és vásárlást, ingyenes és kötelezettségektől mentes termékbemutatót, esetleg valamilyen egészségügyi szűrést ajánl a részükre, értesítsék az illetékes fogyasztóvédelmi hatóságot. Kérjenek felvilágosítást arról, hogyan lehet tudatosan eljárni és felismerni azokat a helyzeteket, amikor fennáll jogos érdekeik sérelmének veszélye. "Látható, hogy ezen esetekben nemcsak a jogszabálysértés a probléma, hanem az emberek egészségének, akár az életüknek a kockáztatása is" - hangsúlyozta a Magyar Nemzetnek az ügygel kapcsolatosan Tarnai Richárd. Hozzátette: az egészség, az élet nem lehet játék, ezért is lép fel a kormányhivatal határozottan és szigorúan, hogy megvédjék azokat, akiket "sarlatánok" próbálnak meg átverni. A kormány megbízott a reményét fejezte ki, hogy a kúriai ítélettel alátámasztott büntetési gyakorlatuk véget fog vetni ezeknek az egészségügyi szűrésnek álcázott szélhámosságoknak is. - HEOL

[Eredeti](#)

(heol.hu, 2020. augusztus 17., hétfő)

Társkereső oldalakat működtető luxemburgi céget bírságolt meg a Gazdasági Versenyhivatal

Társkereső oldalakat működtető luxemburgi céget bírságolt meg a Gazdasági Versenyhivatal. A be.2 és az Academic Singles honlapok tulajdonosai egymilliárd-hatszázmillió forintos büntetést kaptak. Az indoklás szerint a weboldalak használatát a cég ingyenesnek hirdette, de a szolgáltatásokhoz csak díjfizetés ellenében lehetett hozzáférni.

[Eredeti](#)

(Petőfi Rádió, 2020. augusztus 17., hétfő, 12 óra)

Társkereső oldalakat működtető luxemburgi céget bírságolt meg a Gazdasági Versenyhivatal

Társkereső oldalakat működtető luxemburgi céget bírságolt meg a Gazdasági Versenyhivatal. A honlapok tulajdonosai 1 milliárd 600 millió forintos büntetést kaptak. Az indoklás szerint a weboldalak használatát a cég ingyenesnek hirdette, de a szolgáltatásokhoz csak díjfizetés ellenében lehetett hozzáférni, emellett a felhasználók az árakról sem kaptak megfelelő tájékoztatást.

[Eredeti](#)

(Klasszik Rádió, 2020. augusztus 17., hétfő, 14 óra)

Termékteszt program

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalnak van egy termékteszt programja. Ebben öt termék kategóriában összesen 26 készített rendeltek, és ellenőriztek. Milyen eredményekre jutottak? Erről beszélgetett a két műsorvezető Dr. Pleva Györggyel, a NÉBIH élelmiszer és takarmánybiztonsági igazgatójával.

Címkék: élelmiszerek, készételek, NÉBIH, termékek, ételrendelés, ellenőrzés, eredmények

[Eredeti](#)

(Jazzy Rádió, 2020. augusztus 17., hétfő, 09 óra)

A tanszerek minőségére is ügyel a hatóság

Két hét és kezdődik az iskola, érkezett a tanszerek beszerzésének az ideje - tavaly a fogyasztóvédelmi hatóság kiemelten vizsgálta ezeket az eszközöket, elsősorban arra voltak kíváncsiak, hogy mennyire biztonságosak a termékek.

A gyermekek egészségének védelme kiemelten fontossá teszi az iskolában használható iskolaszerek ellenőrzését, ugyanis a szemmel nem látható, de veszélyes fémek előfordulhatnak az ilyen jellegű termékekben. Míg 2018-ban színes ceruzákat, vízfestékeket és gyurmákat vizsgált a hatóság, és valamennyi érintett taneszköz megfelelt az előírt követelményeknek, addig a tavalyi akció már másfajta iskolaszerekre irányult - színes papírokat, temperákat és pasztellkrétákat vettek górcső alá a szakemberek. Ezek a termékek

ugyanis gyakran kerülnek a gyerekek kezébe, illetve óhatatlanul a szájukba is. Ezáltal mérgező nehézfémek juthatnak a szervezetükbe.

A veszélyes fémek tartalmát vizsgálták a szakemberek

- A témavizsgálat célja a boltokban és az online kereskedelemben kapható taneszközök veszélyes fém tartalmának biztonsági szempontból történő ellenőrzése volt, figyelemmel arra, hogy a vonatkozó jogszabály szigorú határértékeket állapít meg az adott tanszerek ólom-, kadmium- és réztartalma tekintetében - a hatóság összefoglalója szerint.

Összesen 20 termék (6 színes papír, 8 tempera, 5 pasztellkréta és 1 aszfaltkréta) laboratóriumi vizsgálata történt meg 58 paraméter vonatkozásában. A tapasztalat szerint mindegyik megfelelőnek bizonyult, mivel az ólom-, kadmium-, és réztartalom nem haladta meg a rendeletben meghatározott határértéket.

- Az Innovációs és Technológiai Minisztérium folyamatosan figyelemmel kíséri a tanszerek biztonságosságát az elért magas szint további biztosítása, és a gyerekek védelme érdekében - hangsúlyozzák.

[Eredeti](#)

(Új Dunántúli Napló, 2020. augusztus 18., kedd, 12. oldal)

A nyílászárók miatt még mindig sok a panasz

Még mindig jellemzők a nyílászárók cseréjével, javításával kapcsolatos házaló vállalkozások miatti panaszok. A Baranya Megyei Fogyasztóvédelmi Egyesület tapasztalatai szerint a tipikus eset az, hogy az ismeretlenek rendszerint panelházban élő idős nyugdíjasokhoz kopogtatnak be, és tesznek ajánlatot nyílászáró javítására, vagy éppen cserére. Jellemzően lehengerlő stílusukkal meggyőzik az időseket, majd miután sikerül megegyezniük, első lépésként a szakemberek felmérést végeznek. Mindez nem tart tovább néhány percnél, gyakorlatilag annyi történik, hogy a nyílászárók méretét rögzítik.

Sok esetben ez összekapcsolódik energetikai felméréssel is, amire nyilvánvalóan semmi szükség nincs. Ezeket a résszolgáltatásokat aztán önálló szolgáltatásként tüntetik fel és leszámlázzák - sok esetben a teljes bekerülési összeg 40 százalékát is kifizettetik az idősekkel. A szerződésben úgy szerepel, hogy a megrendelő kifejezetten kéri a felmérést és elfogadja, hogy azért és a szaktanácsadásért az üzletkötő tájékoztatása szerinti díjat kell fizetni, egyúttal lemond a 45/2014. (II. 26.) Kormányrendeletben foglalt elállási jogáról. - E szerződés annak ellenére, hogy komoly jogi munkának tekinthető, de kétségtelen, hogy tisztességtelen kikötést tartalmaz és jogszabályba ütközik - hívja fel a figyelmet az egyesület.

Túl sokat számláznak ki a felesleges felmérésért

A Baranya Megyei Békéltető Testületnél is több eljárás indult az idei év első felében nyílászáró beépítések miatt - a 30-40 százalékos felmérési díj átvételét követően ugyanis a vállalt szolgáltatást nem végezték el, és a pénzt se fizették az ügyfélnek vissza a házalók.

[Eredeti](#)

(Új Dunántúli Napló, 2020. augusztus 18., kedd, 12. oldal)

Visszahívja a 100 grammos Enza mazsolát az Auchan

Mérgező szennyezés miatt visszahívja a 100 grammos Enza mazsolát az Auchan - közölte a Nemzeti Élelmiszerlánc Biztonsági Hivatal. A NÉBIH arra kéri a vásárlókat, hogy ne fogyasszák el a terméket. Az áruházlánc levő szolgálatainál a teljes árat visszafizetik.

[Eredeti](#)

(Petőfi Rádió, 2020. augusztus 18., kedd, 16 óra)

Az Érték és Minőség Nagydíjakat szeptember 9-én adják át a Vajdahunyadvárban

Budapest, 2020. augusztus 18., kedd (MTI) - Az idei Érték és Minőség Nagydíj Pályázat kitüntetéseit szeptember 9-én a Magyar Mezőgazdasági Múzeum épületében a Vajdahunyadvárban adják át, a pályázatot, a legkiválóbb termékek és szolgáltatások versenyét a gazdaság szinte teljes palettáját felölelő, 40 főcsoport több mint 100 témakörében hirdették meg - közölte az Érték és Minőség Nagydíj Pályázat Kiírói Tanácsa kedden az MTI-vel.

Az Érték és Minőség Nagydíj Tanúsító Védjegy Magyarországon az egyetlen nem szakma specifikus, a kiváló minőséget szimbolizáló elismerés. A pályázati rendszer célja, hogy elismerje a pályázaton megfelelő termékek és szolgáltatások magas minőségi színvonalát, elősegítse a nemzetközi piacon versenyképes, kiemelkedő minőségű, magas hozzáadott szellemi értéket képviselő áruk előállítását, ösztönözze a szolgáltatások fejlesztését - írták. A védjegy használatát nyilvános egyfordulós pályázat útján lehetett elnyerni. Az idei pályázatok benyújtási határideje 2020. május 27. volt, értékelésük több fordulóban történt. Az Érték és Minőség Nagydíj Pályázatra jelentkezhetett minden magánszemély, jogi személyiség, jogi személyiséggel nem rendelkező társaság, egyéni vállalkozó vagy alkotóközösség, a pályázati főcsoportok szerinti, a pályázat céljainak megfelelő, Magyarországon, illetve a Kárpát-régióban gyártott, forgalmazott termékkel, termékcsaláddal, szoftverrel, illetve ahhoz kapcsolódó szolgáltatással, amellyel rendszert alkot, vagy önálló szolgáltatással. A pályázatot a DIAMOND Szervezőiroda Bt., a Hajnal Húskombinát Kft., a Legrand Magyarország Villamos Rendszerek Zrt., a Poli-Farbe Vegyipari Kft., a ProfessionCert Kft. és a SZÁM-PONT Kft. írta ki és valósította meg, az esemény fővédnöke Latorcai János, az Országgyűlés alelnöke. A pályázati rendszer kiemelt támogatója a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkársága, szakmai támogatója a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, külhoni támogatója pedig a Romániai Magyar Demokrata Szövetség. A díjat magyar és angol nyelvű Kitüntető Oklevél tanúsítja, jelképe a Hollóházi Porcelánmanufaktúra Kft. által készített, Érték és Minőség Nagydíj emblémájával díszített trófea. A nagydíj mellett számos különdíjat is átadnak a szeptember 9-i ünnepségen, köztük az Érték és Minőség Nagydíj Pályázat Vállalkozási Nívódíjat, Innovációért Nívódíjat, Energiahatékonyságért és Környezetvédelemért Nívódíjat, valamint Digitalizációért Nívódíjat. - gtz gjé

[Eredeti](#)

(mti.hu, 2020. augusztus 18., kedd)

Új módszert választottak a termékbemutatók csalók

Elutasította a Kúria egy társaság felülvizsgálati kérelmét. A céget azért büntette meg a kormányhivatal, mert orvosi vizsgálatnak álcázott termékbemutatók révén vett rá idősebb embereket étrend-kiegészítők megvásárlására. Az ítélet precedensértékű lehet - írja a Magyar Nemzet.

The post Új módszert választottak a termékbemutatók csalók appeared first on Vásárhely24.

Elutasította a Kúria egy társaság felülvizsgálati kérelmét. A céget azért büntette meg a kormányhivatal, mert orvosi vizsgálatnak álcázott termékbemutatók révén vett rá idősebb embereket étrend-kiegészítők megvásárlására. Az ítélet precedensértékű lehet - írja a Magyar Nemzet. Különböző vállalkozások jöttek létre az elmúlt években arra, hogy idősebb embereket, esetleg betegséggel küszködőket megtévesszenek. Ez nem új keletű, már a rendszerváltás után gyakran előfordult Magyarországon, ezért fogadta el még 2016 januárjában az Országgyűlés a Kereszténydemokrata Néppárt javaslatát, amely az emberek átverését célzó utaztató termékbemutatók megszűnését eredményezte. Ettől kezdve a szervezők nem adhattak ugyanis "ingyenes" ajándékokat, nem intézhettek az eladósodáshoz vezető azonnali hitelfelvételt sem. A jogszabály így komoly akadályokat emelt az átverések elé. Ezzel a lépéssel az emberek jóhiszeműségére épített utaztató termékbemutatók gyakorlatilag meg is szűntek. A szélhámosok azonban alkalmazkodtak az új jogszabályokhoz, ettől kezdve a termékbemutatókat ingyenes egészségügyi felmérésnek, vizsgálatnak álcázzák - tudta meg a portál Tarnai Richárd kormány megbízottól. A szélhámosok gyakran négy szemközti agitációval gyakorolnak nyomást a gyanútlan kuncsaftokra, így az elhangzottakat később a kiszolgáltatott embereknek nehéz bizonyítaniuk. - A kormányhivatal ezt nem hagyhatta, elkezdtek az ellenőrzéseket, és az adható legmagasabb bírságot szabtuk ki - fogalmazott a Pest Megyei Kormányhivatal elnöke. Mint elmondta, az ellenőrzések mind-mind azt mutatták, hogy a bejelentőknek igazuk volt, megtévessztették őket. - Most született meg az igazságszolgáltatási fórumok végigjárt első olyan jogerős bírói döntés, amely megerősíti a Pest Megyei Kormányhivatal által kivizsgált ügyben hozott hatósági határozatot, amellyel az érintett céget megbüntettük és bírságot szabtuk ki rá - tette hozzá Tarnai Richárd. A kormány megbízott által említett ügyben a Kúria elutasította egy budapesti társaság, a Natura Protekt Kft. felülvizsgálati kérelmét, amit azért nyújtottak be, mert közel négyszázezer forintba büntette meg a céget a hatóság. A büntetést azért szabták ki a társaságra, mert idősebb embereket hívott be ingyenes egészségügyi állapotfelmérésnek álcázott vizsgálatra, amelyen olyan betegségeket állapítottak meg, amelyekre azonnal "gyógyszert" is tudtak ajánlani. Az ez alapján elindult eljárás lezárásaként a Kúria ítélete a napokban egyértelműen kimondta, hogy megtévesszti a fogyasztót az olyan kereskedelmi gyakorlat, amely orvosi diagnózis látszatát keltő leletet állít ki, valamint olyan készítmény megvásárlására tesz javaslatot, amelyet a fogyasztó - az általa szedett gyógyszerre figyelemmel - nem alkalmazhatna. A Kúria ítélete szerint az egészségügyi felmérésnek álcázott rendezvény árubemutatónak minősül, így erre ugyanaz a szigorú szabályozás vonatkozik, mint más, hasonló

tevékenységre. A fenti ügyben a fogyasztók (idős emberek) előzetes, telefonos megkeresést követően egy meghívót kaptak, amely egy egészségügyi mérés ingyenes elvégzésére szólt. A meghívóban megjelölt rendezvény helyszínén egy vérnyomásmérőhöz hasonló orvosi műszerrel végeztek vizsgálatot a rendezvényszervezők, ennek eredményéről pedig az idős meghívottak írásbeli "leletet" kaptak kézhez. A vizsgálat szerint a bejelentők egyikének sem volt megfelelő az eredménye, a vállalkozók pedig tüstént ajánlottak egy rendkívüli megoldást. Az idősek, élve a kivételes ajánlattal, szív- és érrendszeri problémákra, illetve azok megelőzésére jótékony hatást gyakorló, nagyságrendileg százezer forintba kerülő, egyéves adagnak megfelelő étrend-kiegészítők vásárlása mellett döntöttek. Amikor a bejelentők a vásárlást követően el kívántak volna állni a szerződéstől, akkor erre - a felbontott csomagolás vagy a 14 napos határidő túllépése miatt - nem volt teljes körűen lehetőségük. A hatóságok ennek kapcsán arra figyelmeztetnek, hogy a jogszabályok megkerülését célzó vállalkozások hatékony ellenőrzéséért a fogyasztóknak is lépniük kell. Olyan esetekben, amikor valamilyen vállalkozás előzetesen (akár telefonon, szórólapon, meghívón, e-mailen vagy személyesen) megkeresi őket, és vásárlást, ingyenes és kötelezettségektől mentes termék bemutatást, esetleg valamilyen egészségügyi szűrést ajánl a részükre, értesítsék az illetékes fogyasztóvédelmi hatóságot. Kérjenek felvilágosítást arról, hogyan lehet tudatosan eljárni és felismerni azokat a helyzeteket, amikor fennáll jogos érdekeik sérelmének veszélye. - Látható, hogy ezen esetekben nemcsak a jogszabálysértés a probléma, hanem az emberek egészségének, akár az életüknek a kockáztatása is - hangsúlyozta a Magyar Nemzetnek az ügygel kapcsolatban Tarnai Richárd. Hozzátette: az egészség, az élet nem lehet játék, ezért is lép fel a kormányhivatal határozottan és szigorúan, hogy megvédjék azokat, akiket "sarlatánok" próbálnak meg átverni. A kormány megbízott a reményét fejezte ki, hogy a Kúria ítéletével alátámasztott büntetési gyakorlatuk véget fog vetni ezeknek az egészségügyi szűrésnek álcázott szélhámosságoknak is. forrás magyarnemzet.hu, borítókép illusztráció - Ács Helga

[Eredeti](#)

(vasarhely24.com, 2020. augusztus 18., kedd)

Folytatódik az RTL Magyarország és a Gazdasági Versenyhivatal csatája a 24.hu-t működtető Central Digitális Média Kft. kapcsán

A Media1 információi szerint a GVH nemrég végzéssel tette nyilvánvalóvá, hogy ismételten sem vizsgálja érdemben az RTL Magyarország és a 24.hu-t is tulajdonló Centrál Digitális Média összefonódására vonatkozóan évekkal ezelőtt benyújtott kérelmet - annak ellenére, hogy a vizsgálat lefolytatására kötelezte nemrég a Kúria a versenyhatóságot.

Sokan emlékeznek még arra, hogy az RTL Magyarország és a Centrál Média csoport 2016-ban megállapodást kötött arról, hogy a Magyar RTL Televízió Zrt. (M-RTL) befolyást szerez a Central Digitális Média Kft. -ben (CDM). A két médiacsoport több évig közösen fejlesztette volna a CDM-hez tartozó olyan digitális termékeket mint a 24. hu, az NLcafé (mai nevén NLC) és Startlap, amelyeket végül végérvényesen az RTL Magyarország üzemeltethetett volna. A GVH azonban az összefonódást nem engedélyezte, a Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság (NMHH) Médiatanácsának az összefonódást nem támogató szakhatósági állásfoglalása alapján. Az M-RTL ezután keresettel támadta meg a GVH az

összefonódás engedélyezését elutasító határozatát és az NMHH szakhatósági állásfoglalását. (Erről Vidus Gabriella, az RTL Magyarország vezérigazgatója egy 2017-es interjúban beszélt.) Az RTL nyerte a pert a GVH ellen, de hiába a Kúria végül közel három év után tett pontot a pereskedés végére, amikor is nemrég kimondta, hogy a GVH az összefonódást elutasító határozata jogszabálysértő, ezért a Kúria azt megsemmisítette és a GVH-t (és ezáltal az NMHH Médiatanácsát is) új eljárás lefolytatására, az M-RTL kérelmének elbírálására kötelezte. A Kúria felrótta, hogy a GVH az érdemi versenyjogi minősítést nem végezte el. A GVH az ítéletet követően az új eljárást ugyan megindította 2020 márciusában, azonban a Gazdasági Versenyhivatal most az újbóli eljárást megszüntette arra hivatkozva, hogy a felek a tranzakciót már nem akarják megvalósítani. Újabb RTL-GVH per várható a Media1 információi szerint az újbóli eljárás megszüntetése miatt most az RTL Magyarország ismételten jogorvoslattal él a Gazdasági Versenyhivatal döntésével szemben. A tévétársaság Marketing és Kommunikációs Osztályán is megerősítették értesülésünket. Az RTL Magyarország a Media1 megkeresésére közölte: "Az RTL Magyarország álláspontja szerint a GVH megszüntető végzésével ismételten jogszabálysértést követett el, hiszen a Kúria döntésének megfelelően az érdemi eljárást le kellett volna folytatnia és a 2016-ban megvalósítani tervezett összefonódás versenyjogi minősítését kellett volna elvégeznie. Emiatt a végzéssel szemben az M-RTL fellebbezést fog benyújtani, és szükség esetén ismételten bírósághoz fog fordulni." Vagyis a médiavállalat és a hatóság csatája még közel sem ért véget. A Central Médiasoport és a Central Digitális Média Kft. bejárata. Fotó: Ladányi András / Media1 Gombhoz varrt kabát a Médiatanácsnál További érdekesség, hogy a Media1 által nemrég megszerzett többoldalnyi irat szerint az NMHH-ban 2016 decemberében készült egy olyan dokumentum is, mely épp hogy az összefonódás engedélyezését javasolta arra hivatkozva, hogy az ügylet nem lenne aggályos a médiapiac sokszínűsége szempontjából. Érdeklődésünkre az NMHH-nál nem tagadták a dokumentum létezését, és csupán annyival próbálták hátrítani a kérdést, hogy a médiahatóság döntéselőkészítési folyamata nem nyilvános. A dokumentum mindenesetre arra utal, hogy a médiahatóságnál a "gombhoz varrhatták a kabátot", ugyanis az NMHH Médiatanács elutasító állásfoglalásában olyan adatok, ábrák, szófordulatok is szerepeltek, melyek az RTL-Central összefonódás elfogadására vonatkozó javaslatban is szerepeltek. További hírek találhatóak a Media1-en. RSS-hírfolyamunk itt található, napi hírlevelünkre itt lehet feliratkozni. Érdemes követni a Media1 Facebook-oldalát is, hiszen időnként exkluzív, csak ott elérhető tartalmakat is közzéteszünk. Kérjük járuljon hozzá Ön is a Media1 működési költségeihez tetszőleges összeggel, amit ITT tud megtenni a legegyszerűbben. Borító: Az RTL Híradó és két műsorvezetője, Szellő István és Erős Antónia. Fotó: RTL-sajtószoba - Szalay Dániel

[Eredeti](#)

(media1.hu, 2020. augusztus 18., kedd)

Egyedül a mobil tudott nőni a DIGI-nél

A szolgáltató az invitel-fúzióval járó értékesítési kényszer miatt veszített előfizetőket.

Az összes vezetékesszegmensben érezhető mértékű előfizetőszám-csökkenést jelentett a DIGI Communications NV. magyarországi operációja, a DIGI Távközlési Kft. - derül ki a holland anyacég múlt pénteken kiadott második negyedéves üzleti jelentéséből. A tavaly

május óta saját mobilos infrastruktúrával is rendelkező távközlési szolgáltatónál egyedül a mobilszegmens tudott nőni, melynek további kilátásai és növekedési potenciálja nagy mértékben függ attól, hogy a társaság hogyan szerepel, egyáltalán tud-e szerepelni a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság őszi frekvenciaértékesítési eljárásán. A DIGI Távközlési Kft. (a későbbiekben DIGI) az üzleti jelentés alapján a kábeltévés ügyfélbázis mérete éves szinten 2%-kal, 696 ezerről 682 ezerre, miközben az internetelőfizetések száma 2,6%-kal, 757 ezerről 737 ezerre csökkent. A legnagyobb mértékű veszteséget a vezetékes telefonszolgáltatás szegmens szenvedte el, itt 691 ezerről 650 ezerre csökkent a társaság által kezelt bekötött fővonalak száma, ami csaknem 6%-os lemorzsolódásnak felel meg. Kuberntes és Flutter online képzésekkel indítjuk a őszi (x) Szeptemberben 8 alkalmas, 24 órás online alapozó képzéseket indítunk. Kuberntes és Flutter online képzésekkel indítjuk a őszi (x) Szeptemberben 8 alkalmas, 24 órás online alapozó képzéseket indítunk. Utóbbi alapján ugyanakkor már jól lehet következtetni a különböző vezetékes szegmenseket ért csökkenés legfőbb okára is, melyet a vállalatcsoport egyébként meg is említ az üzleti jelentésben: A Gazdasági Versenyhivatal idén márciusban kelt határozata értelmében a DIGI abban az esetben vásárolhatta fel az Invitelt, ha a felvásárlás után minden olyan településen értékesíti érdekeltségét, ahol az átfedés révén a verseny lényegében megszűnne. A DIGI szerint június 30-ig 15 települést érintően került sor az előfizetői bázis értékesítésére, mely révén összességében mintegy 34 ezer régi Invitel-előfizetés - zömében vezetékstelefonvégpont - került új szolgáltató kezelésébe. Az értékesítés a mobilszegmens számaira értelemszerűen nem volt hatással, a tavaly júniusban még éppen csak szárnyait bontogató DIGI Mobil ennek megfelelően jelentős mértékű növekedést tudott elkönyvelni. A tesztszolgáltatás ügyfélbázisa június 30-án elérte a 136 ezer előfizetést, mely csaknem 143%-os éves növekedésnek felel meg. A bővülés üteme ugyanakkor mostanra érezhetően lassult, a DIGI Mobil előfizetések száma így a második negyedévben összességében már csak 14 ezerrel tudott nőni - március 31-én a szolgáltató 122 ezer mobilos előfizetőt jelentett Magyarországon. A többször meghosszabbított mobilos tesztüzem egyelőre nem termel értelmezhető bevételt a cég számára, a hálózat üzemeltetésével és fejlesztésével kapcsolatos kiadásokat ugyanakkor sikerült a programdíjak és a bérköltség csökkentésével kompenzálnia a cégnek. A magyar divízió második negyedéves árbevétele 55,4 millió euróról 50,5 millió euróra csökkent, ami az árfolyamhatásokat kiszűrve 0,8%-os csökkenésnek felelt meg. A vállalat negyedéves működési költsége eközben 35,3 millió euró volt, 10,2%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. - HWSW

[Eredeti](#)

(hsw.hu, 2020. augusztus 18., kedd)

Biztonságosabbak lettek a fagyaltok

Biztonságosabb eljárással készülnek a fagyaltok, az elmúlt években sokat javult a cukrászok által alkalmazott technológia.

Fagyi vagy jégkrém? Mi a különbség? Részletek itt. Míg korábban a cukrázmesterek saját receptúrája szerint, hagyományos alapanyagok - tej, cukor, tojás - felhasználásával készített, helyben főzött fagyaltok voltak a jellemzőek, mára biztonságos alapanyagok, adalékok, színezékek felhasználásával, zárt rendszerben készülnek a hűsítő édességek. A technológia

változásának köszönhetően csökkent a termékek élelmiszer-biztonsági kockázata is - közölte a lap megkeresésére a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih). Biztonságosabb eljárással készülnek ma a fagylaltok. Fotó: Getty Images A múlt századi eljárás során, ha a fagylaltok nem kaptak megfelelő hőkezelést, akár komoly megbetegedést is okozhattak. Napjainkban azonban sok fagylaltozóban már nem is helyben készül a nyári finomság, hanem a már kész tégelyeket bontják meg az árusok. Részben ennek is köszönhető, hogy az elmúlt években alig volt példa fagylalt okozta ételmérgezésre Magyarországon. Jól vizsgáztak idén a fagylaltozók A termékek készítése és értékesítése során azonban így is számos előírásnak kell megfelelniük a cukrászoknak. Az előírások betartását minden szezonban kiemelten ellenőrzi a szakhatóság. A Nébih közölte, az idei vizsgálatok eddig megnyugtató eredményekkel zárultak. A tapasztalatok alapján a fagylaltozók többsége biztonságosan üzemel: a forgalmazás során betartják az alapvető élelmiszer-higiéniai előírásokat, a fagylaltokat, jégkrémeket a megfelelő hőmérsékleten, cseppfertőzéstől védve tárolják. A tájékoztatással kapcsolatban azonban több helyen is gondot talált a hatóság. Az allergiát vagy intoleranciát okozó anyagokról, illetve a fagylaltkészítéshez használt mesterséges édesítőszerekről és színezékekről többnyire nem kapnak információt a fogyasztók. Oda kell figyelni a higiéniára Az idén a higiéniára az árusok mellett a fogyasztóknak is jobban oda kell figyelniük. A koronavírus-járvány miatt az utcai élelmiszer-fogyasztásnak, így a fagyizásnak is lehetnek kockázatai. Nehezen oldható meg például a kézmosás, a kézfertőtlenítés, és értelemszerűen a fagylalt fogyasztása közben a szájmászviselés sem lehetséges. A készpénz használata sokszor nem kerülhető el, tökéletes megoldást ráadásul a kártyás fizetés sem jelent a fogyasztás előtt. Koronavírus: új gócpontja van a járványnak A cukorbetegség 10 figyelmeztető tünete Miért fáj a mellem? Az alhasi fájdalom okai A hatóság tapasztalatai alapján a vállalkozások a legtöbb helyen kiemelten ügyelnek a járvány elleni védekezésre. A tölcseréket óvják a cseppfertőzéstől, a vendégek részére pedig alkoholos kézfertőtlenítőt helyeznek ki a pult közelében. A vásárlóknak a kézfertőtlenítőt a fagylalt elfogyasztása, illetve a tölcser érintése előtt érdemes alkalmazniuk, emellett a sorban állás alatt a másfél-kétméteres távolságot is be kell tartani. -

[Eredeti](#)

(hazipatika.com, 2020. augusztus 18., kedd)

Pofon egyszerűen felismerheti a hamis bankjegyeket: mutatjuk, hogyan

Elképesztő mennyiség, 548 millió darab forintbankjegy van forgalomban Magyarországon.

– A postán láttam, hogy egy géppel megnézik, nem hamis-e a befizetett bankjegy. Otthon hogyan ellenőrizhetném ugyanezt? – érdeklődött V. Mária Polgárdiról a Magyar Nemzeti Bank szakértőinél. Kérdésére dr. Nádra Ildikó, az MNB felügyeletiszóvivő-helyettese, a Blikk jegybankára válaszolt.

Ellenőrzés három lépésben

Az MNB Forint App elnevezésű alkalmazása segít az egyszerű és gyors bankjegyvizsgálatban. Ezzel bármikor – akár még a boltban visszakapott pénz esetében is a helyszínen – megvizsgálhatjuk, hogy tényleg valódi-e a bankjegyünk:

1. A bankjegyellenőrzés funkciót kiválasztva rákattintunk a megfelelő, azonosítani kívánt címletre.

2. Kis távolságot tartva a bankjegyen található segédvonalak és motívumok fölé illeszthetjük a telefonunk képernyőjén látható ugyanilyen elemeket.

3. Ha minden rendben van, akkor a telefon azonnal jelzi, hogy papírpénzünk valódi. Amennyiben hamis a bankjegyük, akkor az „Ellenőriztesd a bankjegyet” visszajelzést kapjuk. Ebben az esetben célszerű például egy postahivatalban, bankfiókban bemutatni a bankjegyet, s meggyőződni annak valóságáról.

Mit tegyünk, ha gyanús?

Amennyiben az alkalmazástól az ellenőrzésre vonatkozó visszajelzést kapunk, illetve nincs letöltve az applikáció, de általában bizonytalanok vagyunk a nálunk lévő bankjegy valóságát illetően, haladéktalanul menjünk el bármelyik postahivatalba, bankfiókba vagy az MNB lakossági pénztárába, s ott ellenőriztessük pénzünket.

Folyik még a fejlesztés

Az applikáció ingyenesen letölthető okostelefonunk online áruházából (androidos és iOS-eszközökre egyaránt). A program sokféle telefonnál már elérhető, ugyanakkor – mivel ezeknek altípusai és különféle kamerái vannak – számos készülékhez még folyik a fejlesztés, de a jövőben azoknál is igénybe vehető lesz a szolgáltatás.

Az azonosítóprogram (amely folyamatosan frissül a megjelenő új hamisítványok hatékony kiszűrése érdekében) természetesen nem helyettesíti a professzionális bankjegyyellenőrző berendezéseket, hiszen minden kétséget kizáró ellenőrzést csak képzett szakértő végezhet.

(Ez is érdekelheti: Huszonhárommilliónyi hamis pénzt találtak)

Védettebb az új bankó

Hazánkban egyre kevesebb a hamisítási kísérlet és a hamis bankjegy. Míg mintegy egy évtizede 1 millió darab valódi forintbankjegyre tíz darab hamis bankjegy jutott, tavaly – köszönhetően a modern, biztonságosabb bankjegysorozatnak és az erőteljes hatósági fellépésnek is – ez az eredmény már mindössze egyetlen darab hamis bankjegyet jelent. Tíz éve még mintegy 33 millió forintnyi kárt okoztak egy év alatt a hamisítók, tavaly ez a szám 5 millió forintra csökkent. A 2019 év végén lezárult bankjegycsereprogram során a hamisítás ellen magas szinten védett papírpénzeket bocsátott ki az MNB.

(Blikk 2020. augusztus 18., kedd)

Jobban kezelték a női országvezetők a koronavírus-járványt

A nők által vezetett országok eszerint „rendszerszinten és kimutathatóan jobb” eredményeket mutattak a koronavírus-járvány kezelésében.

Mi történt?

Egy friss tanulmány szerint a nők által vezetett országok jobban kezelték a koronavírus-járványt a halálesetek számát tekintve – írja a The Guardian.

Miért fontos ez?

Ez az első tudományos alátámasztása ennek a járvány során többször előkerülő feltételezésnek. Bár a németországi Angela Merkel, az új-zélandi Jacinda Ardern, a dán Mette Frederiksen, a tajvani Tsai Ing-wen és a finn Sanna Marin eredményesnek tűnő válságkezelési stratégiája többször reflektorfénybe került, de eddig tudományos elemzés nem támasztotta alá azt a sejtést, hogy összefüggés lehet a jobb teljesítmény és a női vezetők között. Most a Gazdaságpolitikai Kutatási Központ tette közzé azt az elemzést, melyben 194 ország adatait vizsgálták és vetették össze, és amely alátámasztja ezt a feltételezést.

Tovább olvasnál? Erről lesz még szó:

Milyen változók mellett jutottak ugyanarra az eredményre a kutatók?

Mi volt a vizsgálat célja?

Mi a helyzet Magyarország és Szlovákia összefüggésében?

A nők által vezetett országok eszerint „rendszerszinten és kimutathatóan jobb” eredményeket mutattak a koronavírus-járvány kezelését illetően. Ennek oka, hogy korábban rendelkeztek elzáró intézkedéssel, így feleannyi haláleset történt a vírus következtében, mint a férfiak által vezetett országokban. A különbség „az előrelátó, felelősségteljes és összehangolt politikai válaszokkal magyarázható”, melyet a női vezetők adtak a járványhelyzetre – írták a kutatók. Akkor is hasonló következtetésekre jutottak, miután a legtöbbször példaként felhozott, ismertebb eseteket, a – nők által vezetett – Németországot és Új-Zélandot, valamint a – férfi által vezetett – USA-t kivették a statisztikákból.

„Eredményeink egyértelműen azt mutatják, hogy a női vezetők gyorsabban és határozottabban reagáltak a lehetséges halálesetekre” – mondta Supriya Garikipati, a Liverpool Egyetem kutatásban résztvevő közgazdásza.

„Szinte minden esetben hasonló volt a tapasztalat: jóval korábban bevezették a záró intézkedést, mint a férfi vezetők. Noha ennek hosszú távú gazdasági következményei lehettek, ez a döntés minden bizonnyal hozzájárult ahhoz, hogy ezekben az országokban számottevően kevesebb haláleset történt a járvánnyal összefüggésben.”

A kutatásban május 19-ével bezárólag azt elemezték, hogy milyen szakpolitikai válaszokat adtak a különböző országok a járványra, és ezt vetették össze az összes COVID-19 halálesettel. Számos olyan változót vezettek be, amelyek megbízható összehasonlításokat és elemzéseket tettek lehetővé az országok közötti eltérő eredményeket illetően. A figyelembe vett adatok között szerepelt a GDP, a teljes népesség, a népsűrűség és az időskorúak aránya, az egy főre jutó éves egészségügyi kiadások, a nemzetközi utazás szabályozásai és a nemek közötti egyenlőség szintje az adott társadalomban. Mivel a közel 200 vizsgálat tárgyát képező országból csak 19-et vezettek nők a tavaszi járványidőszakban, a legközelebbi szomszédos országokat is megvizsgálták, hogy ellensúlyozzák a kis mintából adódó esetleges torzulásokat.

„A kutatás egyértelműen megerősítette, hogy ha a nők által vezetett országokat összehasonlítjuk a hozzájuk hasonló országokkal különféle jellemzők alapján, akkor azt látjuk, hogy [regionális összefüggésben is] jobban teljesítettek, ezt támasztják alá a kevesebb esetszámok és a kevesebb haláleset is” – nyilatkozta a The Guardiannek Garikipati.

Míg a női vezetők kockázatkerülőbbek voltak a megbetegedéseket tekintve, mivel korábban zártak be, mint a férfi vezetők, ez azt is jelentette, hogy a gazdasági területen viszont hajlandóak voltak kockázatot vállalni.

A kutatók remélik, hogy eredményeik kiindulási pontként szolgálnak majd annak felfejtésében, hogy mennyiben befolyásolják a nemzeti vezetők válságkezelési stratégiái a COVID-eredményekben tapasztalható különbségeket.

Ugyan a Guardian cikk erről már nem ír, de érdemes egy pillantást vetnünk Magyarországra és a Szlovákia közötti halálozási rátákra is. Míg nálunk eddig 609 halálesetet regisztráltak, addig a szomszédos országban 33-at. Szlovákiában a miniszterelnök ugyan férfi, ám női vezetőjük is van, Zuzana Caputova köztársasági elnök személyében.

(Nők Lapja 2020. augusztus 19., szerda)

Ellenőriz a Nébih

Júliusban csaknem hármezer ellenőrzést hajtott végre a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal főként a turisztikai szempontból keresett helyeken. Az ellenőrök 234 esetben összesen 15 millió forint bírságot szabtak ki, emellett több mint másfél millió forint értékben vontak ki élelmiszereket a forgalomból.

Eredeti

(Demokrata, 2020. augusztus 19., szerda, 7. oldal)

Kötelező lesz az italdobozok és a sütőolaj visszaváltása Magyarországon

Az italcsomagolások jelenlegi, önkéntességen alapuló visszaváltási rendszere nem hatékony, a Innovációs és Technológiai Minisztérium javaslatot tesz a visszaváltási rendszer kötelezővé tételére - jelentette be Boros Anita államtitkár. Nem csak az italos dobozokat és üvegeket, hanem a italkartonokat és a használt sütőolajat is kötelező lesz visszaváltani.

Magyarország tartani fogja a hulladékgazdálkodásra vonatkozó európai uniós előírásokat, szeptember közepén kerülhet a kormány elé az új italcsomagolási hulladék visszaváltási rendszer bevezetéséről szóló előterjesztés - jelentette be Boros Anita, az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) építésgazdaságért, infrastrukturális környezetért és fenntarthatóságért felelős államtitkára az MTI híradása szerint.

Az italcsomagolások jelenlegi, önkéntességen alapuló visszaváltási rendszere nem hatékony, a tárca javaslatot tesz a visszaváltási rendszer kötelezővé tételére.

Három ütemben vezetnék be a kötelező visszaváltást

A tárca tavaly év vége óta dolgozik a hatékony visszaváltási rendszer kialakításán, ez a munka augusztusra a társadalmi és szakmai egyeztetések fázisába érkezett. A kormány célja, hogy az új rendszert széles körű társadalmi, gazdasági együttműködéssel alakítsák ki, beépítve a hulladékgazdálkodási, csomagolóipari cégek, érdekképviseltek, szakmai, ipari-kereskedelmi szervezetek javaslatait. Az egyeztetések július óta folyamatosak, számos szakmai konferenciát és tudományos egyeztető fórumot rendeztek.

Három ütemben tennék kötelezővé a visszaváltást annak érdekében, hogy az egyutas italcsomagolásból képződő hulladékokat minél nagyobb arányban lehessen visszagyűjteni az újrafeldolgozáshoz. Az első ütemben a műanyag-, üvegpalackok és fémdobozok visszaváltását tennék kötelezővé. Ezt követné a társított, rétegzett italkartonok visszaváltásának kötelezővé tétele, majd legvégül a használt sütőolaj visszaváltását vezetnék be a jelenlegi javaslat szerint.

A rendszer kialakítása számos jogszabály-módosítást igényel, a teljes termékkört meg kell vizsgálni az előterjesztéshez. "Olyan megoldást szeretnénk találni, ami épít a haladó technológiai megoldásokra, megfelel az uniós elvárásoknak, és nem utolsósorban integrálja a hazai ipari és piaci sajátosságokat" - közölte az államtitkár.

Az EU szigorított

Az egyre szigorodó uniós előírások között kiemelte: 2025-re a forgalomba hozott műanyag italpalackok 77 százalékát, 2029-re a 90 százalékát elkülönítetten kell gyűjteni. A kereskedelmi forgalomba kerülő PET italpalackoknak 2025-től 25 százalékban 2030-tól 30 százalékban hulladékból előállított másodnyersanyagból kell készülnie. Emlékeztetett arra is, hogy jövő júliustól betiltják az egyszer használatos műanyag termék, köztük például tányérok, poharak forgalomba hozatalát.

A műanyagpalackok, fémdobozok és üvegek visszaváltási rendszerének üzemeltetésére sok megoldás létezik, a kormány nyitott, a legjobb megoldást szeretnék kiválasztani a nemzetközi példák megvizsgálásával.

Visszaváltó automatákat is telepítenének

A visszagyűjtésbe bevont átvételi pontoknak biztosítaniuk kell a mennyiségi korlát nélküli átvételt a PET, alumínium, és az üveg italcsomagolásokra a vásárlás helyétől függetlenül. Neubauer Katalin, a Magyar Nemzeti Kereskedelmi Szövetség (MNKSZ) főtitkára szerint mivel a visszaváltás tárolókapacitási igénye jelentős, a szervezet azt javasolja, hogy a 400 négyzetméternél nagyobb alapterületű kereskedelmi egységeket vonják be a kötelező rendszerbe. A betétdíj mértékét pedig a környező országokhoz kell igazítani. Az MNKSZ azt szorgalmazza, hogy az új rendszer üzemeltetője erős, állami felügyelet alatt álló konzorcium legyen, amely nonprofit jelleggel, piaci alapon működhetne.

Fodor Attila, a CBA magyar üzletlánc kommunikációs igazgatója a betétdíjas visszaváltási rendszert jó megoldásnak nevezte, ami ösztönzőleg hatna a lakosság hozzáállására. Jelentős eredménynek nevezte, hogy a tárca egyeztetést kezdett az érintettekkel, és folyamatos interakcióban van minden szereplővel, gyártókkal, kereskedőkkel. Az adataik szerint az eladott sörök 80 százaléka dobozos, az üvegesek forgalma 20 százalékra szorult vissza a kényelmi szempontok miatt, ezen csak komoly ösztönzőkkel lehet változtatni szerinte.

A visszaváltó automaták létesítését jó megoldásnak tartja az MNKSZ főtitkárához hasonlóan, ezek üzemeltetésébe az érdekképviselet javaslata szerint a kereskedelmi egységek mellett be kell vonni önkormányzatokat, benzinkúthálózatokat, nyitott és zárt bevásárlóközpontokat üzemeltető vállalkozásokat is. Időszakos jelleggel akár fesztiválokra, fürdőhelyekre is telepítenének visszaváltó automatákat - sorolta Neubauer Katalin.

(Napi 2020. augusztus 19., szerda)

Engedély nélkül működtek a széltornyok

Százmillió forintja bánja a Kavicsbánya Energia Kft.-nek, hogy az engedélyezett hat helyett éveken át tíz megawattos teljesítménnyel termelt szélenergiát. A lehetséges legnagyobb bírság kiszabásakor súlyosbító körülményeket is figyelembe vett az energiahivatal.

Engedély nélkül működtek a széltornyok

HATÁROZAT Maximális bírságot szabott ki az energiahivatal az öt félrevezető társaságra

B. HORVÁTH LILLA Százmillió forintja bánja a Kavicsbánya Energia Kft.-nek, hogy hat helyett éveken át tíz megawatt teljesítménnyel termelt szélenergiát.

A Kavicsbánya Energia Kft. köteles azonnal leállítani az engedélyében nem szereplő két, együtt négy megawatt teljesítményű széltorony működését a Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal (MEKH) most közzétett, de 2016-os határozata szerint. A határozat előírta, hogy a kft. mutassa be a MEKH-nek, milyen műszaki megoldással állítja le a két tornyot, és erről csatolja egy független szakértő igazolását is. Mivel a határozat azt követően született, hogy a kft. előzőleg nem tett eleget a hivatal utasításainak, a jogsértő állapot tudatosan fenntartotta, a hivatallal nem működött érdemben együtt, sőt, szándékosan félre is vezette, a MEKH a jogszabály által lehetővé tett legnagyobb, százmillió forintos bírságot szabta ki. Súlyosbító körülmény volt, hogy a jogsértéssel a kft. 547,3 millió forintra kalkulált vagyoni előnyre tett szert.

A százmilliós bírságot a vállalkozás a 2016-os és a 2017-es beszámolójában még a hivatal el nem ismert követeléseként tartotta nyilván, a 2018-asban már nem. A cég gazdálkodása 2014 óta, amikor az ügy elkezdődött, lejtőre került. A bírság nagyságának meghatározásában figyelembe vett, 2015-ben még csaknem 776 millió forintos árbevétele 2018-ra 246 millióra apadt az Opten szerint, a cég évek óta veszteséges, a saját tőkéje negatív, több százmilliós kötelezettsége van, és az eladósodottsága nő. A Kavicsbánya Energia a Clean Hungaria Energia Kft.-n keresztül egy német magánszemélyé.

A Kavicsbánya Energia 2006-ban kapott engedélyt három, egyenként két megawattos szélgenerátorból álló erőmű üzembe helyezésére. Egy 2014-es vizsgálatnál derült ki, hogy a mosonmagyaróvári Théra 2 szélparkjában a három helyett öt szélkereket működtet, és nem 6, hanem 10 megawattal termel. A hivatal először ekkor utasította a kft.-t a pluszkapacitások kiiktatására, és a társaság jelezte is, hogy eleget tesz a felszólításnak, de nem közölte, hogy ezt műszakilag hogyan oldja meg. Az ügy azonban nem haladt, ezért a MEKH 2016-ban közigazgatási hatósági eljárást indított. Ennek során a Mavir hivatalosan is igazolta, hogy Théra 2 teljesítménye nem csökkent a 2014-es utasítás után, de még a vizsgálat idején sem. Ezek után a Kavicsbánya nem fellebbezhet a hivatal döntése ellen, de perelhet, mint más is. A MEKH nem fogyasztóvédelmi tárgyú határozatai, végzései ellen 2019-ben 94 per folyt, a fogyasztóvédelmieliek ellen 217, a munkaügyiiek ellen négy, a polgáriak ellen nyolc.

Mivel a magyarországi szélenergia-hasznosító kapacitások évek óta nem változnak, a szélalapú zöldáramtermelés nagysága csak az időjárási viszonyok, az üzemeltetők gazdasági szempontjai és a szélerőművek műszaki állapota miatt módosul. A szél munkára fogása a tavalyi bruttó hazai áramtermelés 2,14 százalékát adta, ez a 729 gigawattórányi villamos energia az összes megújuló alapú termelés 15,9 százalékát tette ki. Az arány 31 százalékos a szigorúbb értelmezés szerinti, azaz a teljesen klímasemleges megújulókon belül. A hazai szélerőművek havi kihasználtsága 10 és 35 százalék közötti. Mivel a kihasználtságuk a naperőművekével ellentétes, a két technológia együttes teljesítménye kiegyensúlyozottabb termelést eredményez - mutat rá a MEKH. A Magyar Szélenergia Ipari Társaságnak 13 tagja van, de ennél több szereplője van a hazai piacnak.

Az Alteo szélerőmű-vásárlásáról szóló cikkünk a 10. oldalon.

A MEKH még 2016-ban indított közigazgatási hatósági eljárást

B. H. L.

[Eredeti](#)

(Világgazdaság, 2020. augusztus 19., szerda, 1+4. oldal)

A Wizz Air elnézést kért

A Magyar Utazás Irodák Szövetsége (MUISZ) a Wizz Airhez fordult a légitársaságnak az utazási irodákkal kapcsolatban kiadott valótlan tartalmú közleménye miatt. A légitársaság elnézést kért a túlzó általánosítás miatt - számolt be a Turizmus.com.

A MUISZ kifejezetten csalódottan és értetlenül állt a fapados nemrégiben kiadott közleménye előtt, és egyeztetést kezdeményezett a légitársasággal a partnerség rendezésének érdekében - közölte a szakmai szövetség.

A Wizz Air ugyanis néhány napja kiadott közleményében azzal vádolta az utazási irodákat, hogy nem adnak át légitársasági információkat a náluk repülőjegyet vásárló utasok részére. A

légi társaság szerint nem tud kapcsolatba lépni azokkal az ügyfelekkel, akik a foglalásaikat utazási irodán keresztül intézik, mivel az irodák saját hitelesítő adataikat használják a jegyek lefoglalására, és a légitársaságtól kapott értesítéseket ritkán továbbítják az utasoknak. Mindez azt eredményezi, hogy az ügyfelek fontos információkat nem kapnak meg járataik státuszáról.

A MUISZ szerint azonban az utazási irodák jogszabályi kötelezettsége a teljes körű tájékoztatás, így valótlan azt állítani, hogy nem adnak át információt az utazóknak. Az elmúlt évtizedekben történt számtalan vis maior helyzetben jelentős tapasztalatot szereztek a komplex (repülőjegyet is tartalmazó) utazási csomagokkal kapcsolatban.

A Wizzair most, a szövetségnek küldött válaszában elismerte, hogy a kiadott sajtóközlemény nem volt megfelelő, valamint az utazási irodáktól elnézést kért, hogy a közleményben általánosítottak, valamint hivatalosan is bocsánatot kértek - írta a portál. Levelük alapján kifejezetten csak az online repülőjegy-foglaló oldalakra vonatkozott a korábbi megállapításuk.

(napi.hu 2020. augusztus 19., szerda)

Az online csalások az olimpiai bajnokokat sem kímélik

Drasztikus sebességgel nő a hazai online csalások száma, éppen ezért is nagyon fontos, hogy mindenki tisztában legyen az ezzel kapcsolatos veszélyekkel, valamint a megfelelő óvintézkedésekkel.

Hirdetés

Az #oszdazeszt kampány keretében folyamatosan közöljük azokat a cikkeket, amik segíthetnek, hogy mindenki okosabban használja az internetet. Az írott oktatóanyag mellett pedig időről időre videókkal is jelentkezünk, amelyekben hírességek és szakemberek boncolgatják az online lét veszélyeit és trükkjeit.

A videósorozat legújabb részében részben Winkler Róbert újságíró, Kiss Gergely háromszoros olimpiai bajnok vízilabdázó, valamint Dr. Budai J. Gergő, a Vodafone Magyarország vezérigazgató-helyettese mesél a megfelelő jelszó fontosságáról és az online csalások veszélyeiről.

<https://pcworld.hu/oszdazeszt/az-online-csalasok-az-olimpiai-bajnokokat-sem-kimelik-283294.html>

(PC World 2020. augusztus 20., csütörtök)

A Chrome megmondja, milyen gyorsak a weboldalak

Egy új funkciónak köszönhetően egy honlap megnyitása előtt meg tudjuk majd mondani, hogy mennyi időt vesz majd igénybe annak megnyitása.

A nagy látogatottságú oldalak általában odafigyelnek arra, hogy tartalmaik jól optimalizáltak legyenek, így ne tartson túl sok ideig megjeleníteni azokat a felhasználóknak. Ezzel együtt azért bizonyára mind tapasztaltuk már azt, hogy a böngészőben egy honlap megnyitása után hosszú másodperceken keresztül csak a fehér képernyőt bámulhatjuk, míg arra várunk, hogy

az oldal betöltődjön. A Chrome új funkciójával hamarosan könnyen megállapítható lesz, hogy nagyjából milyen gyorsan nyílik meg az adott oldal.

A Chromium Blogon nemrégiben számoltak be arról az új fejlesztésről, mely az alapján osztályozza a honlapokat, hogy azok milyen gyorsan töltenek be a felhasználóknál. Ez a besorolás a Core Web Vitals statisztikáin alapul, mely az oldal felhasználói élményét méri a Chrome-ot használó emberek véleményei alapján. Ha egy weboldal ezek alapján megfelelően teljesít, akkor a megkapja a "fast page", azaz a "gyors oldal" címkét:

Ahogy az oldalak tulajdonosai változtatásokat eszközölnek egy honlapon, az úgy sorolódhat egyre feljebb a Chrome listáján, így nem kell attól félni, hogy ha egy kezdetleges állapotban lévő lap rossz eredményt produkál, akkor az örökre ráég a renoméjára. A funkció egyelőre csak teszt fázisban van, és kizárólag az Android Chrome verziójában érhető el. Ha valaki ki szeretné próbálni, akkor nincs más dolga, mint a keresőbe begépelni, hogy "chrome://flags", majd a megjelenő listában elérhetővé tenni a "Context menu performance info and remote hint fetching" funkciót.

(ComputerWorld 2020. augusztus 20., csütörtök)

Megfontoltság jellemzi az ingatlanhitel-igényelőket

Tudatosságerősítő kormányzati lépések

Az ingatlanvásárlók 30-35 százaléka hitelt is igénybe vesz lakásvásárláskor, részben az árak emelkedése, részben pedig a kedvező feltételek miatt.

A Duna House elemzése szerint a vevők pénzügyi tudatossága javult az elmúlt időszakban, köszönhetően a kormányzati intézkedéseknek is, így mind többen hoznak megalapozott döntést vásárláskor. A Duna House Pénzügyek szakemberei a statisztikai adatok és a bankok ajánlatai alapján kiszámolták, hogy egy keresettel (nettó átlagkereset: kedvezmények nélkül 246 800 forint) és a minimálisan elvárt önerővel 27 millió forintig választhatnak a vevők ingatlant, míg két keresővel vagy további állami támogatással könnyen meg lehet duplázni ezt az összeget. Hozzá tették, a vásárláshoz öt-hat millió forint önerő mindenképpen szükséges, de ehhez hitelt szerezve már megfelelő ingatlanhoz juthat a vevő a fővárosban is. Fülöp Krisztián, a Duna House Pénzügyek vezetője közölte, a kormányzati intézkedések az elmúlt években még biztonságosabbá és kiszámíthatóbbá tették a jelzáloghitelezés folyamatát is. A Duna House adatai alapján a hitelt is igénybe vevő vásárlók kore csoportja – részben az első lakást vásárlók számának növekedése miatt is – fiatalodott.

(Magyar Hírlap 2020. augusztus 21., péntek)

Használt jegygyűrű árus, halottkereső és más bizarr üzletek

Akad olyan online bolt, amelyik havat, de egy másik például kókadt virágokat értékesít. A meglepő céges ötletekből gyűjtöttünk össze most párat.

Dühöngő szoba

A munkahelyi konfliktusok miatt törni-zúzni tudna? A stresszt akár azzal is levezetheti, ha szétveri egy szoba berendezéseit. Az úgynevezett dühöngő szobák először igazán az Egyesült Államokban váltak népszerűvé. A résztvevők többnyire elektronikai készülékeknek,

bútoroknak, háztartási gépeknek és különféle üvegtárgyaknak esnek neki. Persze védőfelszerelésben. Nem ez a jellemző, de Angliában olyan helyek is akadnak, ahol a rombolásra kész vendégek többsége a szebbik nem soraiból kerül ki. A tavalyi év óta már Budapesten is működik egy „dühöngő szoba”.

Használt jegyűrűk piaca

Josh Opperman három hónapja volt jegyben a menyasszonyával, amikor a szíve választotta otthagya. A következő nagy sokk az ékszerésznél érte. Miután a 10 ezer dollárért vásárolt jegyűrűt vissza akarta vinni, közölték vele, hogy a mutatós drágaságért csak 3500 dollárt hajlandóak fizetni.

Ekkor találta ki, hogy indítani fog egy webáruházat, ahol bárki eladhatja a fölöslegessé

vált eljegyzési gyűrűjét, vagy bármely más ékszerét.

Az oldal azóta kisebb világhírre tett szert: az I Do, Now I Don't áruházzal többek közt a CNN, a The New York Times és a Fox News is foglalkozott.

Csapadékot árulnak

Kyle Waring a feleségével épp a házuk előtt lapátolták a havat, amikor eszükbe jutott, hogy az összekotort buckákat akár el is adhatnák olyanoknak, akiknél sosem esik a hó. Mindez első hangzásra teljes örültségnek hangzik, a merész ötletből mégis egy működő cég született. Pedig az ár a vaskos szállítási költségek miatt nem kevés: alig 3 kilónyi hó átváltva 26 ezer forintba kerül. Am úgy tűnik a déli államokban ilyen árazás mellett is sokan szeretnék kipróbálni milyen hócsatát tartani karácsony idején. A Ship Snow Yo az elmúlt öt évben mintegy 4,5 tonna havat adott el. Persze van egy komoly hátrány: értékesíteni csak télen tudnak.

A hervadt virágok árusa

Törött és kókadtt növényeket árul az egyik online webáruház a DirtyRottenFlowers.com. Az alapítók eredetileg egy hagyományos virágüzlettel kezdték a pályafutásukat, de miután az üzletük befuccsolt, inkább kerestek egy piaci rést, amellyel eddig senki nem foglalkozott. Ma már csakis hervadt virágokat kínálnak. A vevők egy része heccből vásárol náluk a barátainak, mások a kirohadtt virágcsokraikat inkább az ellenségeiknek küldik.

A „Nem szeretlek” nevű kompozíciójuk Valentin idején kifejezetten népszerű.

Halott a házban

Amerikában az ingatlanosok nem mindig számolnak be a felkínált házak múltjáról. Már csak azért sem, mert ha kiderül, hogy az épületben korábban meghalt valaki, akkor az érdeklődő gyakran el is áll az üzlettől. Roy Condrey szoftverfejlesztő épp ezért hozott létre egy olyan weboldalt, ahol 12 dollárért bárki utána nézhet, hogy a kiszemelt címen volt-e haláleset. A lekért dokumentációból az is kiderül, hogy a kérdéses helyen működött-e droglabor vagy hogy élt-e ott regisztrált szexuális bűnöző. Az alapító a DiedInTheHouse adatbázisát többek közt halotti bizonyítványok és rendőri jelentések alapján állította össze. Ez a szolgáltatás jelenleg csak Amerikában érhető el, de az üzemeltetők állítása szerint más országokban is meg akarnak jelenni.

(novekedes.hu 2020. augusztus 21., péntek)

Drágább lesz a kenyér

Ősztől többet kell majd fizetni a lisztért és a belőle készült termékekért, miután kevesebb malmi minőségű búzát arattak idén a termelők.

Kenyérgondunk nem lesz, legalábbis ami a mennyiséget illeti. A szükséges 1,2 millió tonna malmi minőség biztosan a raktárakba kerül. Az árak azonban rövidesen ismét feljebb kúsznak a boltokban. Igaz, az előrejelzések szerint a sütőipari termékek esetében az arányok meg sem közelítik a gyümölcs-, vagy a zöldségdrágulás mértékét. Óvatos becslések szerint a pékáruk átlagosan 6-8 százalékos közötti áremelésére lehet számítani. Az okok között szerepel a búza, és így a liszt drágulása – ennek mintegy 75 százaléka jelenik meg közvetlenül a kenyér árában -, de a munkabér, az energiaár is emeli a pékek önköltségét, a gyenge forintról nem is szólva, hiszen több adalékanyagot importból szereznek be az üzemek. A szakemberek szerint nem sok választásuk van a pékeknek: vagy árat emelnek, vagy veszteséggel termelhetnek. Az ágazatban már az 1-2 százalékos nyereség is elfogadhatónak számít, ami viszont a jelentősebb fejlesztésekre nem nyújt elegendő fedezetet. A kormány egyelőre elzárkózott a kenyér, mint alapvető élelmiszer áfájának 5 százalékra mérséklésétől, így az maradt, az amúgy kedvezményesnek számító 18 százalékos áfakörben. A korábbi 1,2 millió hektár helyett immár hosszabb ideje 900-950 ezer hektár a gabona termőterülete. Idén mintegy 4,5 millió tonna búzát takarítottak be. Ahol az esőzések előtt sikerült learatni a gabonát, ott jobb minőségű búzát tárolhatnak be a gazdák, mint ahol a csapadék az aratás alatt érkezett. Idén az időjárási viszonyok miatt az étkezési, illetve a javító minőségű búza a termés negyedét teszi majd ki. Kedvező években, amikor a betakarításkor nem esik az eső, ez az arány elérheti a 80 százalékot is. A minőség még javulhat valamelyest a tároláskor, mert ez idő alatt tovább érnek a szemek - nyilatkozta a Népszavának Vancsura József, a Gabonatermesztők Országos Szövetségének (GOSZ) tiszteletbeli elnöke. Az aszály és a csapadék éppen két jó gabonatermő megyében, Békésben és Csongrádban okozta a legnagyobb kárt. Egyébként az országban „párducfoltosan” akár egy régió belül is előfordult helyi aszály, illetve özvívízszerű esőzés, és így a termés mennyisége és minősége is igen változatos képet mutatott. Ahol a gabona vízben állt, ott a gombabetegségek, mint a fuzárium is nagyobb veszteséget okozott. A gabonatermesztők közül sokan ráálltak a precíziós művelésre és korszerű, műhold segítségével (GPS-szel) irányított traktorokkal, kombájnokkal végzik a talajelőkészítő munkákat, a vetést-aratást. Rengeteg uniós és hazai forrásból finanszírozták ezeket a beruházásokat. Ám a legutóbbi időkig import vetőmagot használtak. Mára azonban a piacon megjelentek a hazai nemesítésű, a szélsőséges időjárási viszonyokat is jobban tűrő fajták is, amelyek idén már bizonyíthattak. Ezeknek a vetőmagoknak a nemesítésekor a kutatók - a martonvásári, szegedi és a többi kutató intézetben - figyelembe vették a helyi adottságokat is, és ezért is versenyképesek a nagy nemzetközi fajtákkal. Idén a klímaváltozás számlájára írt szeszélyes időjárás ellenére is magasabb gabonaárakat érhetnek el a gazdák, mint tavaly. Akkor 44-45 ezer forintért kínálták a termelők a búza tonnáját, most 50-55 ezer, de akár 60 ezerig is fölkapaszkodhatnak az árak. A takarmánybúza is drágul, de ennél azért alacsonyabb áron kelhet el. A malomipar minőségtől függően átlagosan 5-10 százalékkal magasabb áron vásárolja fel idén a liszt alapanyagát, a gabonát, mint 2019-ben, arról azonban hogy ez hogyan és mikor jelenik meg a liszt árában, azt nehéz lenne megmondani. Talán annyit meg lehet kockáztatni, hogy kora ősszel emelkedhetnek a liszt árak, de ez malmonként is eltérő mértékű lehet – említette Pótsa Zsófia, a Magyar Gabonafeldolgozók, Takarmánygyártók és Kereskedők Szövetségének főtitkára. A malmok többségében még lehetnek átmenő készletek, de azok legfőljebb 1-2 hónapra elegendők.

(Népszava 2020. augusztus 21., péntek)

Ne dőlj be a kedvezményeknek: erre inkább ne vegyél fel kölcsönt, felkophat az állad

A tavasszal bevezetett THM-plafon csábító lehet, hogy például utazásra és fogyasztásra is vegyünk fel kölcsönt, de még mindig nem feltétlenül jó ötlet eladósodni csak azért, hogy vagánykodjunk a nyaralás képekkel, vagy az új tévével. Főképpen annak tudatában, hogy a magyarok jelentős részének nincsenek megtakarításai, váratlan helyzetben simán felkopik az álluk.

Vészesen közeleg a szeptember, a tervek szerint az iskolák a rendes menetrend szerint indulnak el. Sok magyar már volt nyaralni, többen pedig még most mennek - mi több, van, aki már volt, de megy is még az utószezonban. Ez egyfelől érthető, hiszen teljesen más az otthonunktól távol kikapcsolódni, mint mondjuk a teraszon, kertben. Sokan viszont a mai napig hajlamosak ezért anyagi áldozatot vállalni, tovább nyújtózkodni, mint ameddig a takarójuk ér.

Ugyanis a magyarok többsége nem rendelkezik jelentős megtakarítással, nem tartalékol: nemrégiben derült ki, hogy a legtöbben még két hónapig sem húznák, ha nem lenne bevétel. Hosszú távra, mondjuk a nyugdíjasévekre szinte egyáltalán nem gondol a nagy többség - mondván: az még úgyis messze van.

{{KAPCSOLODO:1100722}}

Pedig manapság egy belföldi nyaralás sem filléres tétel: egy hosszabb, egyhetes kiruccanás a Balatonra, Velencei-tóra bőven több százezer forintos kiadást jelent, főleg, ha gyerekekkel megyünk. Ha pedig szívesen élvezzük a luxust, vagy tengerparta mennénk, természetesen még többet kell költeni.

Bele sem gondolunk

Megtakarítás nélkül sokaknak eszébe jut ilyenkor, hogy majd egy személyi hitelből megoldjuk, vagy vásárolunk hitelkártyával!

Nem csoda, hiszen elég egyszerű a fogyasztási hitelek igénylése, ha elég magas jövedelmet tudunk igazolni és nem vagyunk fent a KHR-en. A személyi kölcsönök pedig szabad felhasználásúak, a kutya nem fogja kérdezni, hogy mire is költöttük el azt a rengeteg pénzt. Ráadásul csábító lehet a márciusban bevezetett THM-plafon is, amelynek értelmében december 31-ig a mutató nem lehet magasabb a jegybanki alapkamat plusz öt százaléknál - jelenleg ez 5,75 százalék. Tehát az is "bűnbe" csábíthat, hogy a plafon - jelen állás szerint - már csak bő négy hónapig él, minél később határozzuk el magunkat a hitelfelvétel mellett, annál drágább lesz a hitelünk.

A törlesztőrészlet visszafizetése viszont bármikor komoly kihívássá válhat, ha a bevételeinkből már egyébként is nehezen jövünk ki hó végén. A Pénzcentrum kalkulátora szerint például 1 500 000 forint 5 éves futamidő alatt is nagyjából havi 30 000 forint törlesztőrészletet jelent a THM-plafon lejártával, ha van legalább 250 000 forint igazolt jövedelmünk és a legkedvezőbb ajánlatok közül választunk, míg 180 000 forintos jövedelemnél már 32 000 forint feletti 2021-es törlesztőrészlettel vehetünk fel kedvezőbb kölcsönöket, de nem ritka a 39 000 - 40 000 forintos részlet sem a különböző bankok ajánlatai között

Sőt, kockázatosabb a helyzet, ha már egyébként is van egy fizetendő hitelünk, például egy lakáshitel, hiszen itt egy váratlan helyzet még nagyobb bajba keverhet minket, ha hirtelen fizetéseképtelenné válunk. Hiszen a részletet akkor is fizetni kell, ha munkanélküliek vagyunk, lebetegszünk, vagy karanténba kerülünk.

Megtakarítás, tartalékok nélkül egyik napról a másikra bajba kerülhetünk: a kiadások sokasodnak, mialatt a bevételeink lecsökkentek, vagy egyenesen nullára estek. Ilyen esetre köthetünk hitelfedezeti biztosítást, amely megvédi minket, ha megcsúsznánk a törlesztő fizetésével. Ezen termékek úgy működnek, hogy törlesztőrészlet bizonyos hányadáért (jellemzően 1-2 százalékaért) havonta a biztosító vállalja, hogy munkaképtelenség esetén fizeti tovább helyettünk a hitelt. Persze, itt is többféle termék létezik, a drágább csomagok még több esetre nyújtanak biztosítást - például tartós betegség.

Nem csak nyaralásra igaz, hogy óvatosan és megfontoltan kell megtervezni a pénzügyeket. Egy hiteltől vásárolt mobil, tévé, autó, vagy esetleg egy lakásfelújítás kapcsán is érdemes elgondolkozni, hogy mekkora törlesztőt vagyunk képesek biztonsággal, finánciális biztonságunk kockáztatása nélkül bevállalni.

Tervezzünk okosan!

Megijedni ugyanakkor nem kell, nem ördögtől való egy hitel felvétele, ha a helyzet megkívánja. Hiszen rengeteg olyan cél van, amelyhez indokolt lehet a használata. Érdemes mondjuk olyan eszközökre fektetni, amelyek hozzájárulnak a magasabb fizetéshez, hatékonyabb munkavégzéshez, vagy tartósan jobb életszínvonalhoz. Ilyen lehet például valamilyen képzés, ami jobban fizető álláshoz juttat minket, vagy a vállalkozásunk beindításához szükséges technikai cuccok beszerzése.

Ám legyen szó bármilyen kiadásról, hitelfelvételről, érdemes észben tartani az alábbiakat:

Nem érdemes azért adósságot felhalmozni, hogy lenyűgözzünk másokat. Költsünk annyit és válasszunk olyan célokat, amelyek a lehetőségeinknek megfelelőek. Ha nincs félretéve több százezer forintunk egy luxusutazásra, keressünk valami kedvezőbb árfekvésű célpontot.

Ha hitelt veszünk fel, érdemes lehet hiteltörlesztési biztosításon is elgondolkozni. Havi összegért cserébe a biztosító átvállalja bizonyos ideig a törlesztést, ha keresőképtelenné válunk vagy tartósan megbetegszünk. Súlyosabb helyzetben pedig akár az egész tartozást is kifizetik helyettünk.

Nem mindegy, hogy melyik bank ajánlatát választjuk: használjunk hitelkalkulátort, hogy személyre szabottan a legkedvezőbb költséget találhassuk meg.

És ne feledjük azt sem, hogy az igazán nyugodt pihenéshez, szükséges az anyagi biztonság érzése is. Próbáljunk meg megtakarítani és legalább 3 havi megélhetésünknek megfelelő összeget félretenni, hogy mindig legyen mihez nyúlni, a legváratlanabb helyzetekben is.

(Pénzcentrum 2020. augusztus 21., péntek)

Ebből még nagy gond lehet: ijesztő számok a maszkokról, védőeszközökről

Több műanyagcsomagolás került a kukákba a karantén alatt egy brit kutatás szerint, ennek pedig mindössze elenyésző részét hasznosítják újra. Ráadásul egyre több maszkot és gumikesztyűt dobnak el: a becslések szerint havonta 194 milliárdot használnak ezekből világszerte. Egy eldobható maszk 450 év alatt bomlik le teljesen a tengerekben.

Továbbra is világszerte lendületesen terjed a koronavírus-járvány, az országok a második hullámra készülnek, emiatt ismét egyre többször jelennek meg a maszkviselést ösztönző felhívások.

Magyarországon Falus András immunológus például az elmúlt hetekben az mondta, mindenhol érdemes maszkot hordani, ahol néhány méteren belül több ember tartózkodik. Szlávik János, a Dél-pesti Centrumkórház infektológus főorvosa pedig júliusban helyeselte a maszkviselés szigorítását, Merkely Béla a Semmelweis Egyetem rektora pedig szintén azt javasolta, hogy zárt térben mindenki hordjon maszkot.

Az Ipsos felmérése szerint úgy tűnik, a magyarok megszerették a maszkokat, ugyanis az eddig mért legmagasabb, 87 százalékos volt a szájmaszk viselésének aránya. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) június eleje óta kifejezetten ajánlja a maszkhasználatot. Közben Lengyelországban szigorú büntetésekkel próbálják ösztönözni annak használatát, míg az Egyesült Államokban kitört a maszkháború. A koronavírus-járvány kiindulópontjaként ismert kínai nagyvárosban, Vuhanban, viszont sokan lemondtak a maszkokról.

A maszkviseléssel gátolni lehet a járvány terjedését, ahogy a különböző védőeszközök, például a gumiból vagy műanyagból készült kesztyűkkel is. Ezért lényeges a használatuk. Ugyanakkor a használt maszkok és kesztyűk környezetvédelmi problémaként is megjelennek. Például azért, mert egy maszk ijesztően lassan bomlik le.

Tele a kuka

Egy friss kutatás arra mutatott rá, hogy több műanyag került a kukákba a karantén alatt a brit háztartásokban - írja a Sky News. A szóban forgó felmérésben 179 háztartásból 483 fő vett részt, őket arra kérték, hogy egy hétig figyeljék, mennyi műanyagszemetet dobnak ki.

Összesen 23 ezer darab műanyagot gyűjtöttek össze, ez átlagosan hetente 128 darab műanyag hulladékot jelent, ami jelentős növekedést jelent egy másik felmérésben mért 99 darabhoz képest. A heti 128 darab nem tűnhet soknak, azonban a teljes Egyesült Királyságra vetítve ez 3,6 milliárd darab eldobott műanyagot jelent hetente.

Az átmeneti élelmiszerhiány is bűnös

A koronavírus-járvány miatt bevezetett karantén ideje alatt leginkább étel- és italcsomagolásokból származott a legtöbb hulladék, a műanyagok nagy részét pedig a ritkán újrahasznosított lágy, vékony filmréteget képező verzió adta. Ez annak is köszönhető, hogy a karantén bevezetése idején több élelmiszerből is hiány alakult ki, így nem mindig volt a csomagolásmentes verzió elérhető.

Voltak ugyanis olyan időszakok, amikor sok termékből nem volt választék, a vevők örültek, ha találtak ahhoz hasonló terméket, amely akkor esetlegesen átmenetileg hiánycikk volt. Sok esetben például ömlesztett (csomagolatlan) gyümölcs és zöldség nem volt a kínálatban, csomagolt viszont igen, így utóbbiakra esett a választás. Ennek következtében pedig a kijárási korlátozások alatt főleg a gyümölcs- és zöldségcsomagolások, a személyi védőfelszerelések, például maszkok kerültek leginkább a szemétkébe. A kutatás szerint a kidobott szemét mindössze 37 százaléka számít újrahasznosíthatónak és mindössze 5 százalék lesz valóban újrahasznosítva.

Gondot okoznak a maszkok

Szakértők közben arra hívják fel a figyelmet, hogy az egyszer használatos védőeszközök, például az eldobált maszkok egyre nagyobb környezeti problémát okoznak. Még a koronavírus-járvány kitörése előtt az ENSZ becslése szerint évente 13 millió tonna műanyag hulladék került a világ óceánjaiba. Erre tehet most rá még egy lapáttal a járvány.

Az Environmental Science and Technology című lapban megjelent tanulmány szerint havonta nagyjából 194 milliárd eldobható gumikesztyűt és maszkot használnak világszerte. Ezeknek a védőeszközöknek a nagy része különféle műanyagból készül, például polipropilénből, polietilénből és PVC-ből, azaz vinylből. A tengerekbe kerülő eldobható, műanyag tartalmú maszkok 450 év alatt bomlanak le teljesen a Waste Free Oceans társaság szerint, amely óceánban található szemetet gyűjt be és hasznosít újra. A maszkok és kesztyűk ráadásul egészségügyi hulladéknak minősülnek, azaz veszélyesebbek, kockázatosabbak, mint a sima szemét.

(Napi 2020. augusztus 22., szombat)

Stressztesztekkel mérnék a cégeknél a klímaváltozás hatásait

Az elmúlt években a pénzügyi felügyeletek is felfigyeltek a klímaváltozás kockázataira, és bár egységes fellépésről még nem lehet beszélni, az egyértelmű, hogy a klímaváltozás kockázata nemcsak az egyes piaci szereplőket érinti, de globálisan is veszélyeztetheti a pénzügyi stabilitást. Éppen emiatt elengedhetetlen az egységes követelményrendszer kialakítása a szabályozói oldalon, például olyan stressztesztek előírása, amit a pénzügyi intézmények 2008 óta alkalmaznak.

A stresszteszteket gyakran használják a pénzügyi intézmények előre tekintő elemzéseknél, és ez a gyakorlat a 2008-as válságot követően a szabályozói követelményekbe is beépült, így ezekről jelentős tapasztalat gyűlt össze az intézményeken belül és a felügyeleteknél is. A stressztesztek segítségével általában a tőkehelyzet alakulását értékelik különböző scenáriók mentén, így mérve fel az intézmények sebezhetőségét a különböző gazdasági sokkokra. Mindezek alapján a stresszteszt kézenfekvő eszköznnek tűnik a klímaváltozás-kockázat felmérésére és értékelésére is.

Klímaváltozás kockázatának típusai

A klímaváltozás okozta kockázatokat jellemzően két típusra oszthatjuk: fizikai kockázatokra és tranzíciós kockázatokra.

Míg előbbi a klímaváltozás közvetlen hatásait foglalja magába, mint például a szélsőséges időjárás által okozott károk, addig az utóbbi a gazdaság és a társadalom alacsonyabb széndioxid kibocsájtással járó működésre történő áttérése által okozott kockázatokat jelöli (például amikor egy áramszolgáltató áttér a kizárólag megújuló energiaforrásokból termelt áramszolgáltatás működési modelljére).

A fizikai kockázat hatásai már most is jól érzékelhetőek, míg a tranzíciós kockázat hatásai csak később válnak jelentőssé. A két kockázattípus összefügg: minél komolyabb intézkedéseket vetünk be az átlaghőmérséklet-növekedés meghatározott szint alatt tartása érdekében, annál nagyobb lesz a tranzíciós kockázat, és fordítva: ha nem tesszük meg a szükséges lépéseket, nő a klímakatasztrófák esélye. Emiatt érdemes több scenáriót is figyelembe venni, amelyek számolnak mindkét típusú kockázattal.

A Bank of England már tavaly bejelentette egy szektorális stresszteszt elvégzését, amelyet azonban a járványhelyzetre való tekintettel legalább 2021 közepéig elhalasztott. A Bank of England a stresszteszttel kívánja számszerűsíteni, hogy az éghajlatváltozás potenciálisan milyen hatást gyakorol a gazdaságra és a jelenlegi üzleti modellekre.

Klímakockázatok esetében többnyire három scenáriót vizsgálnak, a Bank of England is ezeket használja:

az "early policy action" forgatókönyv szerint korai intézkedésekkel a felmelegedés a századfordulóig 2 Celsius fok alatt marad (itt a tranzíciós kockázat mértéke magasabb), a "late policy action" esetén a világ késlekedik a korlátozó/ösztönző intézkedések bevezetésével, így később komolyabb lépések lesznek szükségesek a klímacél eléréséhez, a "no additional policy action" feltételezés szerint a szükséges lépések elmaradnak, így nem teljesül a klímacél.

Nemzetközi eredmények

Nemzetközi téren készültek már a klímaváltozás hatásai kapcsán előrejelzések, stressztesztek, ám ezek módszertana még nem alakult ki, viszont az irányokat jól mutatja. 2015-ben a G20 országok megállapodtak arról, hogy ösztönzik a cégeket arra, hogy mérjék fel és publikálják a klímaváltozás rájuk vonatkozó hatásait. Mivel a hitelezett cégek kockázatai a portfólióminőségen keresztül a bankokra is jelentős hatással vannak, ezért ebben a hitelintézetek is érdekeltek.

A THE ECONOMIST ÖSSZESÍTÉSE ALAPJÁN EZ ÉV JÚLIUSÁIG A PIACI KAPITALIZÁCIÓ ALAPJÁN A GLOBÁLISAN LEGNAGYOBB 500 CÉG TETTE KÖZZÉ AZ EREDMÉNYEIT, AMELYEK SZERINT A KLÍMAVÁLTOZÁS KAPCSÁN A KOCKÁZATI KITETTSÉGÜK A PIACI ÉRTÉKÜK 6 SZÁZALÉKÁT TESZIK KI.

Az eredmények azonban nem teljesen tükrözik a hosszú távú kockázatokat, mivel a cégek felmerése szerint a kockázatok nagy része az elkövetkező 5 évben realizálódik, miközben a klímaváltozás lefutása ezen jócskán túlmutat.

Másik, a pénzügyi intézmények szempontjából érdekes felmérés a holland központi bank 2018-as korlátozott stressztesztje volt, amelynek középpontjában az energia tranzíciós kockázata állt. A kutatás eredményei szerint csak ez a stresszhatás a helyi bankok teljes eszközértékének 3 százalékát kockáztatja, míg a biztosítók és alapkezelők potenciális veszteségei elérheti az eszközök 11 százalékát.

Hatások modellezésének kihívásai

De miért is jelent nagyobb kihívást a klímaváltozás kockázatának felmérése, mint egy átlagos gazdasági sokké? Legfőképpen azért, mert gazdasági sokkokkal már találkoztunk korábban, de ennyire komplex, globális hatást kifejtő stresszel még sosem. Fontos tényező, hogy jelenlegi tudásunk szerint a klímaváltozás nem visszafordítható folyamat, tehát a kilábalás ebből a fajta válságból teljesen más értelmet nyer, mint a szokványos gazdasági válságok esetén.

A jelenleg széles körben alkalmazott modellezési technikák nem feltétlen alkalmazhatók, ezért ennek a kockázatnak a kezelésére új technikák fejlesztése válhat szükségessé. A klímaváltozás egyedisége miatt, azok a technikák amelyek a historikus adatokat felhasználva próbálják előre jelezni a jövő eseményeit, szintén nehezen alkalmazhatók, hiszen nem állnak rendelkezésre olyan múltbeli adatok, amelyek megfelelően reprezentálni tudják a klímaváltozás ránk váró hatásait.

KOMOLY KIHÍVÁST JELENTHET AZ INTÉZMÉNYEKNEK, HOGY A KORÁBBAN MEGSZOKOTT 3-5 ÉVES MODELLEZÉSI IDŐTÁV A KLÍMAKOCKÁZATOK ESETÉBEN NEM ALKALMAZHATÓ, ITT UGYANIS SOKKAL HOSSZABB IDŐHORIZONTON KELL VIZSGÁLNI A HATÁSOKAT, AKÁR 15-30 ÉVES VISZONYLATBAN IS.

Ilyen időtávon számos paraméter változhat, amelyek becslése óriási feladatot és bizonytalanságot (az időtáv növelésével a becslési hiba is egyre jobban növekszik) vinne az eredményekbe, emiatt érdemes lehet több paramétert is időben változatlanak tekinteni. Ehhez a módszerhez nyúlt a Bank of England is, aki a stresszteszt során például az intézmények mérlegét tekinti változatlanak annak érdekében, hogy az egyes scenáriók hatásai könnyebben azonosíthatók legyenek.

Komoly tényező a szabályozási kockázat is. Nem tudjuk pontosan milyen intézkedéseket vezetünk be az egyes szektorok szintjén, legyen szó akár adók kivetéséről, vagy épp ösztönző támogatásokról, amelyeknek viszont nagyon jelentős hatása lehet egy-egy iparágra, így az abban tevékenykedő ügyfelek számára nyújtott hitelek értékére is.

További kihívást jelenthet a szegmentálás is, mivel szükség lehet ügyfél szintű elemzések készítésére is, tekintettel arra, hogy a jelenleg egy csoportba sorolt – és homogén csoportként kezelt – ügyfeleket különböző mértékben érintheti a klímaváltozás, és a klímaváltozás kihívásaira adott válaszlépések is jócskán eltérhetnek. Akár egy iparágban működő két vállalat között is nagy különbség lehet a klímaváltozásra vonatkozó sérülékenységben, ami kihat a hitelkockázatra, így a bankokra is.

Vannak dolgok, amelyek megfoghatóak például a főtevékenységen keresztül (ezek ráadásul általában megfelelően nyilvántartott adatok), és vannak, amik nem. Gondoljunk két olyan termelő cégre, akik óriási tiszta víz igénnyel dolgoznak. A kettő közül az, amelyik folyamatosan dolgozik azon, hogy hatékonyabb vízfelhasználással tudjon termelni, jóval

kiseb kockázattal néz majd szembe akkor, amikor vízkészlet csökkenése árfelhajtóvá válik, vagy működési kockázattá erősödik.

A klímaváltozás kockázatainak kezelésére még nincs kialakított módszertan, emiatt a stressztesztek eredményeit érdemes a megszokottól eltérően kezelni. Így teszi ezt a brit felügyelet is, mivel a stressztesztek eredményével egyelőre nem a többléteke képzését akarják elérni. Inkább arra akarják sarkallni az intézményeket, hogy kezdjenek el foglalkozni a témával, kezdjenek el módszertant fejleszteni, és felmérni, hogy milyen adatokra lehet szükség a jövőben a klímakockázatok mértékének pontosításához.

Ugyancsak fel kívánják mérni azt is, hogy az intézmények milyen kockázatsökkentő intézkedéseket tennének az egyes szcenáriók esetében a különböző portfólióknál. Az eszköztár fejlesztése mindenképp fontos lépés, ehhez pedig azonosítani kell azokat az adatokat és azok megfelelő granularitását, amelyek gyűjtését be lehet építeni a jelenlegi folyamatokba. Szükség lehet bizonyos makrováltozók hosszú távú becsléseire is, így érdemes azonosítani azokat az adatokat, amelyeket külső szolgáltatóktól, adatbázisokból kell majd beszerezni.

A járványhelyzet némileg ugyan visszavetette a klímaváltozás kockázatainak mérésére vonatkozó törekvéseket, hiszen a felügyeleteknek egy sokkal akutabb problémával kell foglalkozniuk. A következő néhány évben azonban mindenképp fontos a szabályozói oldal erőteljesebb fellépése a témában, hiszen ez lehet az egyik motiváló tényező a pénzügyi szektor intézményei számára, hogy lépéseket tegyenek a klímaváltozás kockázatainak azonosítás és kezelése érdekében, és elkezdjenek új kockázatkezelési technikákat fejleszteni, mivel azok kialakítása megfelelő módszertani megalapozást és időt igényel.

Fontos látni, hogy a fenntarthatóságot jobban és alaposabban figyelembe vevő kockázatkezelési szempontok nemcsak a társadalmi hasznosság miatt fontosak. A hitelintézetek üzleti értéket is kovácsolhatnak belőle, mivel jobb hitelezni azokat a cégeket, amelyek hosszú távon is fenntartható tevékenységet végeznek, vagy amelyek olyan beruházásokat hajtanak végre, amelyek összességében hozzájárulhatnak a hitelkockázat csökkentéséhez.

(Portfolio 2020. augusztus 22., szombat)

Egy év alatt húszmillió mélyhűtött pizzát fogyasztottunk el

Tarol a mélyhűtött pizza: értékben negyedével, mennyiségben közel egytizedével többet vásároltak belőle a magyarok 2019. július és 2020. június között az előző év azonos időszakához képest. Ez 11 milliárd forintot és közel húszmillió darab pizzát jelent. Budapest és Pest megye élen jár a fogyasztásban, a gyártói és a kereskedelmi márkák pedig fej fej mellett haladnak, derül ki a Nielsen piackutató kiskereskedelmi indexéből. Az értékesített pizzák közel egyötöde szalámis.

Az olasz nemzeti étel fagyasztott változatának forgalmában két számjegyű, 24 százalékos emelkedést regisztrált a Nielsen 2019 júliusa és 2020 júniusa között az előző év azonos időszakához képest, 11 milliárd forint fölött költöttek rá a magyarok. Ez közel 6700 tonna súlyban (kilencszázalékos növekedés) és 19 millió darabszámban (hét százalékos bővülés) – közölte a Nielsen.

Pizzáért leginkább a diszkontba vagy hiper- és szupermarketbe ugrunk le: az értékbeli forgalom hatvan százaléka itt realizálódik, és százból mintegy hetven terméket itt helyezünk a kosárba. A gyártói márkák mellett jól teljesítenek a sajátmárkák is: értékben egyenlően, 50-50 százalékban oszlik meg részesedésük.

Az ízlágerlista élén a szalámis végzett, ezt követi a sonkás, míg a harmadik helyre a négysajtós mélyhűtött pizza került. A nagy klasszikus, a Margarita az ötödik helyre kéredzkedett fel. Ami a kiszereleéseket illeti, az eladott pizzák mintegy fele 300-349 grammos, de a nagyobb, 350-399 grammos verziót sem vetjük meg: a mennyiségi eladások harminc százaléka ilyen.

– A pizza télen-nyáron népszerű, értékben és mennyiségben is egyenletesen nő a forgalma. Ugyanakkor a márciusi, koronavírus miatti kijárási korlátozások még erőteljesebb kiugrást hoztak: 45 százalékkal ugrott meg az értékbeli forgalom az előző év márciusi hónapjához képest, a járványkamra feltöltésének részeként – mondta Rausch Tamás, a Nielsen piackutató ügyfélkapcsolati igazgatója.

Budapesten és környékén realizálódik az értékbeli forgalom 44 százaléka, míg a dél-nyugati régióban a legkevésbé kelendő a kategória: a piaci részesedés 11 százalékat hozza – olvasható a közleményben.

(Magyar Nemzet 2020. augusztus 22., szombat)

A raktártól a gyártóig mindenütt ellenőrizhet a fogyasztóvédelem

Nemcsak az üzletekben, hanem a raktártól a gyártóig mindenütt ellenőrizhet a fogyasztóvédelem - hívta fel a figyelmet az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) szombaton az MTI-nek küldött közleményében.

A teljes ellátási láncra, a korábbi egy helyett öt szintjére terjeszti ki a fogyasztóvédelmi hatóság ellenőrzési lehetőségeit az ágazati törvény hatályba lépett módosítása - közölte a tárca.

Azt írták, a szakemberek ezentúl nem csak a fogyasztóval közvetlen kapcsolatban álló eladóval szemben járhatnak el. Az ellenőrök a kiskereskedések mellett a vásárlókat érintő jogsértés gyanúja esetén a raktárakba, nagykereskedőkhöz, importőrökhöz és a gyártókhoz is bejuthatnak.

A hatóság mostanáig kizárólag olyan üzletben, webáruházban, applikációban végezhetett ellenőrzéseket, ahol végfogyasztó vásárolt vagy vett igénybe szolgáltatást. A törvénymódosításnak köszönhetően az ellenőrök nemcsak az üzlethelyiségbe, hanem például az áru tárolására szolgáló helyiségbe is beléphetnek, ott eszközöket, címkézési, csomagolási és egyéb munkafolyamatokat ellenőrizhetnek, iratokat ismerhetnek meg, díjmentesen mintát vehetnek.

Az ITM szerint a kiskapukat bezáró többletjogosítványokkal tipikus visszaéléseknek veheti elejét a fogyasztóvédelem. Így például a korábbi előírások szerint a hatóság csak nyilatkozatni tudta a vállalkozást az egyes árucikkek raktárban elérhető darabszámáról. Ezért nem állt módjában meggyőződni arról, hogy egy webáruház okkal sürgette-e a fogyasztót gyors döntésre azzal, hogy a holnapon figyelmeztető feliratban jelezte, „már csak 5 termék raktáron”. Pedig ha a cég ilyen esetben valótlán készletinformációt közöl, agresszív kereskedelmi gyakorlatot valósít meg, ami 2 millió forintig terjedő bírsággal szankcionálható.

Hozzátették: fogyasztóvédelmi felügyelő annak ellenére sem tehetette be eddig a lábát nagykereskedelmi raktárakba, hogy többször érkezett jelzés olyan megtévesztésről, amikor a külföldről importált árucikk csomagolására a vásárlói bizalom fokozása érdekében „magyar termék” címkét ragasztottak.

Mint írták, gyakran előfordul, hogy webáruházak magánlakásban végeznek ügyfélszolgálati, kereskedelmi, raktározási tevékenységet. Az új rendelkezések szerint a hatósági szakemberek

kiemelten súlyos közérdekből, például ha a fogyasztók egészségének, anyagi érdekeinek védelme indokolja, az ügyészség előzetes engedélyével, szigorú garanciális kööttségek mellett akár magánlakásba is beléphetnek. Az efféle ellenőrzés az érintett alapvető jogainak tiszteletben tartásával, kizárólag 8-18 óra között, hatósági tanú közreműködésével hajtható végre, és évente mindössze néhány alkalommal lehet szükség - fűzték hozzá.

Az ITM kezdeményezésére megvalósult törvénymódosítás a kihirdetését követő hatvanadik napon, augusztus 22-én lép hatályba. Hangsúlyozták: az új előírások a fogyasztóvédelem megerősítésével, ellenőrzési kereteinek bővítésével védik a magyar vásárlókat és a jogkövető vállalkozásokat. A hatóság a teljes ellátási láncra szóló jogosítványával élve gyorsabban, hatékonyabban számolhatja fel a tisztességtelen piaci gyakorlatokat, hiszen célzottan, a jogsértés felmerülésének helyén intézkedhet - mutattak rá a közleményben.

(Magyar Hírlap 2020. augusztus 22., szombat)

Európa iszaplerakója lettünk

A Greenpeace 2011 óta küzd az almásfüzitői vörösiszap-tárolóra települt „komposztálóval”, amely a valóságban leginkább különféle veszélyes hulladékok lerakójaként működik. A létesítmény két, egymással összefüggő jellemző miatt szálka a zöldek szemében: egyrészt a környezettudomány számára is meggyőző módon még nem sikerült bizonyítani, hogy szerves veszélyes hulladékokból, olaj- és szennyvíziszapokból lehetséges komposztot (vagyis talajjavításra alkalmas, piaci terméként értékesíthető anyagot) készíteni, másrészt az egész tároló közvetlenül a Duna partján, az ártéren van, ahol akár egy kisebb földrengés vagy egy szokatlanul nagy árvíz is beláthatatlan következményekkel, a folyó és a fővárost ellátó ivóvízbázis elszennyeződésével járhat. Az üzlet vonzereje viszont hatalmas, hiszen a „komposztálóban” sokkal olcsóbban ott lehet hagyni a mérgeket, mintha a szabályokat betartva legális lerakókra vinnék azokat. A zöldszervezet fellépése ezt a tonnánként akár százezres profitot hozó gépezetet akasztotta meg – igaz, csak papíron. Az almásfüzitői üzem 2015-ben lejárt környezetvédelmi engedélyét 2019 decemberéig nem sikerült meghosszabbíttatni, mivel az egymás után beadott engedélykérelmeket a Greenpeace sorra eredményesen támadta meg. (Aki ismeri az Orbán-kormány 2010-es hatalomra kerülése, illetve a zöldhatóságok kormányhivatalokba integrálása óta kialakult engedélyezési gyakorlatot, az nem csak azzal van tisztában, hogy ez mekkora fegyvertény, hanem azzal is, hogy a „komposztálással” kapcsolatban nagyon súlyos aggályoknak kellett felmerülniük, az eljárás jogi értelemben aligha lehetett védhető”.) Ráadásul közben az Európai Bizottság is kötelezettségzegési eljárást indított az Orbán-kormány ellen – amelyben Jávor Benedek volt EP-képviselő is beadványa is közrejátszott –, olyan varázslatot ugyanis az uniós jog sem ismer, amellyel kátrányból, nehézfémekből, veszélyeshulladék-égetés során képződő koromból és pernyéből (stb.) komposzt készíthető. 2019 legvégén viszont váratlanul kiadták az új engedélyt – már akkor rebesgették, néhány hónap múlva, 2020 tavaszán pedig nyilvánossá vált, hogy a „komposztálóüzem” közben Mészáros Lőrinc érdekeltségévé vált. A Greenpeace álláspontja szerint az új fejlemény annyiban mindenképpen előrelépés, hogy az új engedély keményebb előírásokat tartalmaz, azaz leszűkíti a befogadható hulladékok és az alkalmazható eljárások körét. Mint írják, az alapprobléma azonban nem változott: „Koncepciójában tartjuk nagyon veszélyesnek a mostani gyakorlatot, azaz a Duna melletti, nem megfelelően szigetelt tározóba veszélyes hulladékból készült termék lerakást. Ennek önmagában nagyon komoly ökológiai kockázata van, hiszen a tározórendszer esetleges sérülésével a szennyvezetékek közvetlenül a Dunába juthatnak.” Még hozzá hatalmas

mennyiségben, hiszen a korábbi engedély alapján eddig évi mintegy 100 ezer tonna veszélyes hulladékot hordtak be a területre.

„Elfogadhatatlannak tartjuk, hogy nem lebomló vegyi anyagokat (nehéz és toxikus fémeket) tartalmazó veszélyes hulladékból készített terméket helyeznek ki a területre. Ezt a tevékenységet nem lehet másnak értelmezni, mint hulladékkihígításának (ami a környezetvédelmi törvény szerint tilos – a szerk.)”. Az új engedély már tartalmazza ezeket az előírásokat, illetve a szerves szennyezők esetében a korábbinál alacsonyabb határértékeket jelöl meg. Azaz kevesebb hulladékfajtaival, a bejövő és a kezelt (lerakott) hulladékra vonatkozóan is szigorúbb határértékekkel, rendszeresebb ellenőrzés mellett dolgozhatnak csak a telepen. A fentiek miatt a Greenpeace az új engedélyt nem támadta meg, ami egyfajta (ha nem is optimális, de talán vállalható) kompromisszumnak tűnik. Valójában azért kell ilyen – továbbra is – megkérdőjelezhető technológiákat engedélyezni, azért ilyen nagy a nyomás a hatóságokon (természetesen az érintett körök profitéhség emellett), mert a számos iparágban illetve a lakossági szennyvíztisztításban is hatalmas mennyiségben keletkező szennyvíziszapoktól nem lehet környezetileg megnyugtató módon, tolerálható költséggel megszabadulni (különösen a jelenlegi, rezsicsökkentett víz- és szennyvízdíjak mellett). Ha viszont a valós költségek meg nem fizetése érdekében az előírásokat, illetve az engedélyezést fellazítják, ahogyan az Magyarországon történik, akkor megnő a környező országokban képződött szennyvíziszap hazai „kezelésének” illetve lerakásának vonzereje. Ezzel magyarázható, hogy az utóbbi években felpörgött a Magyarországra irányuló szennyvíziszap-import (lásd a lapunkban is bemutatott székesfehérvári és egerszalóki ügyeket – mindkét esetben jó fideszes kapcsolatokkal rendelkező cégek importáltak szennyvíziszapot a szomszédos országokból, és kerültek konfliktusba emiatt szintén kormánypárti önkormányzatokkal – jellemző az esetek ellentmondásosságára, hogy hulladékot behozni elvben csak feldolgozási céllal lehet, miközben a szennyvíziszap a lényegét tekintve feldolgozhatatlan, némi hígítást követően is legfeljebb hulladéklerakók takarására lehet használni, vagyis a sorsa végső soron lerakás lesz). Ugyanakkor az import ésszerűtlenségét jól mutatja, hogy Budapest sem tud mit kezdeni a fővárosi szennyvíztisztítóban képződő szennyvíziszappal – a legutóbbi ötlet az elégetés volt, amit csak azért vetettek el, mert kiderült, hogy a 60-80 milliárd forintba kerülő iszapégetőt az EU nem hajlandó finanszírozni. Friss epizód a történetfolyamban, hogy Jászkarajenő szomszédságában most szeretnének újrainyitni egy – bő évtizede környezeti problémák miatt bezárt – szennyvíziszap-komposztálót. Az üzem annak ellenére is átjutni látszik az engedélyezési rendszer akadályain, hogy Natura 2000 besorolású nemzeti parki területen fekszik. Korábban nem csak a környező településeket érő szaghatás, illetve a kamionos szennyvíziszap-szállítással járó bűz és por miatt kellett bezárni, hanem azért is, mert kiderült, hogy a telepen gyártott „komposztra” nincs piaci igény, nem lehet tőle megszabadulni. Ami azonban 2008-2009 környékén még gond volt, az ma már láthatóan nem jelent jogi akadályt.

(Népszava 2020. augusztus 22., szombat)

Előbb-utóbb elektromos autó kell, ha a belvárosban akarunk vezetni

Számos tévhit övezi az elektromos autókat és persze az is kérdés, hogy mennyibe kerül ez nekünk. Marsi Norbert, e-mobilitási szakértő, a Magyar Elektromobilitási és Technológiai Egyesület alapítója és elnöke segít kiigazodni a tévhittek között.

Néhány hónapja jelent meg egy tanulmány egy német gazdaságkutató intézettől, mely szerint az eddigi számítások figyelmen kívül hagyják az elektromos áram iránti megnövekedett

igényt és így az erőltetett, elektromos autókra való átállás igazából növeli a károsanyag-kibocsátást. Amikor erről kérdeztük Marsi Norbert, e-mobilitási szakértőt, a Magyar Elektromobilitási és Technológiai Egyesület alapítóját és elnökét, elmondta, hogy az elektromos autózást, illetve annak környezetterhelését alapvetően két fő irányból éri kritika.

Az egyik és talán a legfontosabb az „üzemanyagként” szolgáló elektromos áram előállításának módja, azaz milyen az adott ország energiamixe. „Minél közelebb kerülünk a klímacélok megvalósításához, vagy részbeni teljesítéséhez, úgy válnak az e-autók egyre környezetbarátabbá” – mondja Marsi. „Összefoglalva a Transport and Environment szervezet tanulmánya alapján elmondható, hogy az elektromos autók a teljes életciklust figyelembe véve, csaknem háromszor kevesebb szén-dioxid terheléssel járnak a környezetre, mint a dízel (22 százalékkal kevesebb) vagy benzines (28 százalékkal kevesebb) autók életciklusa során keletkező szén-dioxid mennyiség” – magyarázza. Ráadásul ez a számítást a legrosszabb forgatókönyvtől alapján végezték, miszerint az akkumulátort a legkevésbé szigorú környezetvédelmi szabályokkal rendelkező Kínában állították elő és a fosszilis tüzelőanyagokban gazdag Lengyelországban vezetik az autót.

A másik kritika pedig az elektromos autók energiátárolását biztosító (leginkább lítium-ion) akkumulátorok gyártása, amelyek jelentős szén-dioxid kibocsátással járnak. „Számos ritka nemesfémről állnak, a gyártás speciális alacsony hőmérsékletű energiát igényelnek. Ez nagymértékben függ az előállítási országtól szabályozási szinten is, de attól is, hogy az adott üzem használ-e megújuló energiát a termeléshez vagy sem. Továbbá fontos megemlíteni, hogy az előállítási technológia is folyamatosan fejlődik, kevesebb energiát fordítással, hatékonyabb akkumulátorok gyártását tudják biztosítani” – mondja Marsi Norbert.

Az eredeti terveket nem sikerült elérni, de így sem állunk rosszul

A közlekedés részesedése az EU teljes üvegházhatásúgáz-kibocsátásának több mint egynegyedét teszi ki, így a közlekedés is gátja tud lenni a klímacélok elérésének. „A gépjárműveknek, így az autók, kis-és nagyteherautók, autóbuszoknak a közlekedésből származó teljes üvegházhatásúgáz-kibocsátás több mint 70 százaléka köszönhető. A személygépjárművek a leginkább szennyezőek, az európai közúti közlekedésből adódó teljes szén-dioxid-kibocsátás 60,7 százalékaért felelősek” – hangsúlyozza Marsi Norbert.

A légszennyezés csökkenésén pedig az egészségünk és az életünk is múlik: „A Levegő Munkacsoport szerint az ultrafinom részecskék, amik elsősorban a dízel meghajtású motorokból származnak, csak Magyarországon 16 ezer ember idő előtti korai halálért felelősek. Bár az üzemanyagok minőségére vonatkozó előírások, az EURO kibocsátási előírások bevezetése és a környezetkímélőbb gyártási technológiák alkalmazása miatt a közlekedésből származó légszennyezés csökkent az elmúlt évtizedben, a különböző légszennyező anyagok koncentrációja még mindig túlságosan is magas, kiváltképpen a városi levegőben” – mondja.

Magyarországon egyébként eddig több mint 20 ezer zöld rendszámot adtak ki, ennek a 45 százaléka tartozik tisztán elektromos meghajtású autóhoz. A zöld rendszám alá tartoznak például a hibrid autók is. „2015-ben mutatták be a Jedlik Ányos Tervet, ez azt a célt szolgálja, hogy elterjedjenek az elektromos meghajtású járművek, ennek az elősegítésére dolgozták ki a koncepciót” – magyarázza a szakértő. Ehhez képest azonban lemaradásban vagyunk: a célkitűzések szerint 2020-ra már 63 ezer elektromos meghajtással rendelkező járműnek (ebben benne vannak a buszok és a motorkerékpárok is) kellene gurulnia az utakon. Ugyanakkor Marsi Norbert rámutat arra is, hogy a régióban egyedül Cseh- és Lengyelországban van több regisztrált elektromos autó, a hazai támogatási rendszer pedig európai szinten is kiemelkedő.

A légszennyezés elleni küzdelmet segítheti, hogy egyre többen ülnek biciklire és az is tendencia, hogy kitiltják az autókat a belvárosokból: Barcelona, Milánó és Bécs már effélé tart. „Véleményem szerint nem lesz korreláció az e-autók terjedése és a kerékpárutak

bővítésén keresztüli kerékpárhasználat között. Aki autózni szeretne, az autózni fog. A cél, hogy ezt elektromos meghajtással rendelkező gépjárművel tegye. Előbb-utóbb elektromosra kell váltani, ha a belvárosi közlekedésben szeretnénk részt venni. Barcelonában, London de számos egyéb más városban már olyan körzetek működnek, ahova csak és kizárólagosan 0 emissziós autók hajthatnak be” – magyarázza a szakértő.

Megéri elektromos autót vásárolni?

„A három legfontosabb vásárlást befolyásoló tényező az elektromos autó ára, annak hatótávja, illetve a töltőinfrastruktúra, így a nyilvános és otthoni vagy munkahelyi megléte” - sorolja a döntési szempontokat Marsi Norbert. Az állami támogatás pedig elég kedvező: „Bruttó 11 millió forintig 2,5 millió forint támogatás jár elektromos autókra, 11 és 15 millió forint között mindösszesen félmillió forint, e fölött pedig nincs támogatás” – magyarázza a lehetőségeket. A szakértő kitér arra is, hogy a támogatás célja a kisebb, elsősorban városi felhasználású elektromos személy-és haszonjárművek, motorok támogatása, így a nulla kibocsátású járművek aránya ott nő, ahol a legnagyobb szükség van erre – a városi környezetben. Az érdeklődés pedig nagy: a két évre kiírt pályázat 5 milliárd forintos keretösszege kevesebb mint 2 nap alatt elfogyott, így azt sem tartja kizártnak, hogy ezt bővítik a jövőben.

A zöld rendszám előnyei között említi azt is, hogy nincs cégautóadó, gépjárműadó, mentesülnek az átírási illeték és a regisztrációs adó alól az ilyen járművek, számos településen ingyenes a parkolás, illetve behajthatnak környezetvédelmi övezetekbe is. „Csak az üzemeltetési költségek és a gépjárműadó-mentesség oldaláról évi 35-40 ezer forintot lehet spórolni. Arról nem is beszélve, hogy mivel jóval kevesebb alkatrészből készülnek, a meghibásodások valószínűsége és így a felmerülő költségek is kisebbek” – sorolja a pozitívumokat.

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal legújabb statisztikai adatai alapján, Magyarországon a töltőállomások száma a negyvenszeresére nőtt, 2017-ben még alig haladta meg a 13 ezret, 2018-ban pedig 160 ezer volt – ezek közül rengeteget vidéken építettek ki. Ezért volt korábban az, hogy főként Budapesten állítottak üzembe elektromos autókat, mostanra azonban egyre többen döntenek vidéken is az e-autó mellett.

„A következő időszakban számos Európai Unió töltőtelepítési projekt indul több százmillió euró értékben, melyeknek elsődleges célja a töltőinfrastruktúra fejlesztések az egyes tagállamokban, illetve az EU átjárhatóságának biztosítása” – magyarázza Marsi, aki megemlíti azt is, hogy Németországban kötelező lesz minden benzinkúton elektromos autótöltőt is biztosítani. Érdekesség egyébként, hogy itthon már jogszabály írja elő, hogy például bevásárlóközpontoknak (így plázáknak, de Tesco és Auchan áruházaknak is) meghatározott számú parkolóhelyenként elektromos töltőállomást is kell létesíteniük – ezzel egyelőre nem kapkodnak a hazai bevásárlóközpontok.

A szakértő szerint a gond azonban a töltéssel az Magyarországon, hogy míg éveken keresztül ingyenesek voltak a publikus e-töltőoszlopok az elektromos autósoknak, a tavalyi évtől szisztematikusan az összes állami és magán töltőhálózat üzemeltető bevezette a fizetős töltés, már csak elvétve találkozhatunk ingyenes töltési lehetőségekkel, leginkább a kiskereskedelmi láncok parkolóiban vagy plázákban. Az árak, töltési csomagok és teljesítmények között pedig óriási a szórás. „Aki nem tud otthon, otthoni villamosenergia áron, körülbelül 40Ft/kWh áron vagy munkahelyén nem biztosított az elektromos autó töltése körülbelül 60Ft/kWh áron, annak igencsak megfontolandó az e-autó vásárlása” – véli. További nehézséget okoz, hogy minden szolgáltatónak (így az ELMŰ-ÉMÁSZ-nak, a Mobiliti töltőknek, az Ionity-nek, a Lukoilnak és a MOL Plugee-nak) külön mobilalkalmazás van a töltéshez, ami szakértők szerint egyáltalán nem felhasználóbarát. Mindent összevetve és kiszámolva azonban még így is jóval olcsóbb egy kilométer megtétele elektromos autóval, mint belső égésű motorral rendelkezővel.

És hogy mi lenne az ideális állapot Marsi Norbert szerint? Ez nincs szerinte túl messze. „Amikor minimális felárat kell egy villanyautóért fizetni, a hatótávja valóban megközelíti egy fosszilis üzemanyaggal hajtott autó hatótávját, illetve a töltőinfrastruktúra olyan szinteken ér el, ahol kvázi minden 10 kilométeres körzetben legalább (villám)töltő. Egyes előrejelzések szerint éveken belül már árparitás lehet egy elektromos autó és egy hagyományos belsőégésű autó ára között. Városi környezetben már kompromisszummentesen, még hosszabb távok megtétele esetében még tervezést igényel egy e-autóval történő utazás.”

(HVG 2020. augusztus 22., szombat)

A karantén-időszak után is többet költünk a neten

Egy felmérés szerint rengeteg ember ismerte fel az elszigeteltség alatt az online vásárlás előnyeit, ennek azonban a hagyományos boltok isszák meg a levét.

Nem meglepő módon a koronavírus elleni védekezés érdekében elrendelt karantén-intézkedések meglehetősen jót tettek az online kereskedelemnek, hiszen az emberek a közösségi távolságtartás jegyében sokszor inkább házhoz rendelték a megvásárolt dolgaikat. Míg az élelmiszerboltok esetében a vásárlási szokásokon alig változtatott ez az időszak, addig az elektronikai boltok és a szépségápolási üzletek körül elkezdett fogyni a levegő. És mindez nem csak addig tart, amíg a karantén: az embere kugyanis könnyen rászoknak a kényelmes módszerre.

Egy New York-i adatelemző cég, az Earnest vezetője, Michael Maloof szerint a kereskedelem minden területén megnőtt az online boltok forgalma az utóbbi időkben. Minderre azonban nem valamiféle ideiglenes vészmegoldásként kell tekinteni, mely után minden visszaáll a vírushelyzet előtti állapotokba:

"A leállás komolyan csökkentette az [online vásárlással kapcsolatban tanúsított] idegenkedést sokaknál, akik így olyan új csatornákhöz folyamodnak, melyeket korábban még soha nem próbáltak."

Ezt támasztja alá az Amerikai Népszámlálási hivatal statisztikája is, mely szerint az internetes vásárlások 16 százalékát tették ki az ország vásárlásainak a második pénzügyi negyedévben, míg az elsőben ez még 12 százalék volt - ez nagyon jelentős növekedésnek számít ilyen rövid idő alatt.

Az Adobe is követi az online vásárlásokat az Egyesült Államokban, és ők is hasonló következtetésre jutottak. Az ő adataik alapján március óta az emberek 94 milliárd dollárt költöttek el online. Ha ilyen ütemben haladnak az webes költségek, akkor már októberre meghaladják az internetes vásárlások a 2019-es összeget.

Bizonyos szektorokban kiemelkedően megnőtt az ilyen jellegű vásárlások mértéke: januárban az elektronikai eszközök 37 százalékát vásárolták online, áprilisban ez a szám már 92 százalék volt, jelenleg pedig 58 százalékon áll. Az ilyen mértékű eltolódás nagy valószínűséggel azt jelenti, hogy maradandó átalakulás várható.

Ez persze nem jó hír a boltok számára; több mint két tucat kereskedelmi cég nyújtott be csődmegelőzési kérelmet az Egyesült Államok kormányának, mivel a vásárlók szinte teljesen elkerülték az üzleteiket. Az alábbi grafikonon jól látható, hogy míg a fizikai boltok eladásai megnöttek márciusban, amikor az emberek elkezdtek felszerelkedni a karanténra, később drasztikusan visszaestek. Ezzel ellentétben az online boltok vásárlásai több mint 100 százalékkal emelkedtek és nagyjából meg is maradtak ezen a szinten.

Persze a jövőt lehetetlen megjósolni, de a szakértők úgy gondolják, hogy az átalakult vásárlási szokások azt eredményezik majd, hogy jó pár boltnak kell bezárni, viszont az online áruházak sokkal dinamikusabban kezdhetnek fejlődni.

(Computerworld 2020. augusztus 22., szombat)

Autógyilkos szokások rabjai a magyarok: így tuti tönkre vágod a kocsid

Sok olyan beidegződése van a magyar sofőröknek, amelyek pikk-pakk tönkrevágják az autóikat. Sokan egy filmbe képzelik magukat, mások rengeteg teherrel járnak, de a legrosszabbak azok, akik simán nem foglalkoznak vele, ha a kocsid már szól, hogy baj van. Egy sokat látott szaki meséli el a tapasztalatait.

Rengeteg olyan rossz szokása van a sofőröknek, amelyek hosszabb-rövidebb idő alatt garantáltan tönkrevágják az autót. Némelyik hiba elég egyértelmű, de sok olyan autógyilkos szokás is van, amiről nem teljesen egyértelmű, hogy iszonyúan káros. Most egy sokat látott szakival vettük végig, miről kell leszoknod, ha nem akarod tönkretenni az autód.

Vannak olyan rossz beidegződések, amiket a filmekből vesznek át az emberek: ilyen például, hogy folyton a váltón tartják a kezüket. De ez a való világ, nem a Tolvajtempó, és a legtöbben nem egy Ford Mustangban menekülnek a zsaruk elől, szóval nem kell fél percenként váltogatni. Ellenben komoly kárt okozhat, ha fentről folyamatosan feszítjük, terheljük a váltószerkezetet. A tolóvilla például nem szokta szeretni: a hétköznapi autókat nem így tervezték. Szóval két kéz a kormányon, csak akkor nyúljálj, ha muszáj! - példálózott Hidvégi Géza. A szaki hozzátette, hogy sokan a váltókart is rángatják, "mintha csak Vin Dieselként versenyeznének", ami szintén nem túl egészséges, a váltókulissza issza meg a levét. A másik véglet, aki rendszeresen a kuplungon pihenteti a lábát, esetleg folyamatosan kinyomva tartja, ameddig áll a pirosnál: ebben az esetben a kinyomócsapágyat gyilkolod, jóval idő előtt cserélni kell majd, szóval csak csínyán!

Ne nyomd tövig!

A másik gyakori autógyilkos szokás a padlógáz: legalábbis, ha alacsony fordulaton tolod tövig a pedált. Ez ugyanis sokkal jobban megterheli az erőforrást, mintha az ajánlatos fordulatszámnál adnál egy padlót neki. A szerelő szerint bár lehet, hogy a fogyasztáson meglátszik, de hidd el, hosszabb távon sokkalta drágább lesz a javíttatás, mint amit spórolni lehet vele.

Sokan még tetézik is a bajt, hegynek fel, vagy megrakottan is ezt játsszák: na, hát ilyenkor többszöröződik a károsodás. Szóval 5-ösben, 1100-as fordulaton nem nyomjuk neki tövig, hanem szépen visszaváltunk.

Komoly szervízsámlát hozhat az is, ha rosszul kapsz hátramenetbe: amikor az autó még előre gurul egyenesen tilos betenni rükibe, ugyanis az eléggé megterheli a váltószerkezetet. Egyébként fordítva is ugyanígy van, ha még hátra gurulsz, akkor nehogy betold még az egyest! Előbb mindenképp fékezz állóra.

A fekvőrendőrk is sok munkát adnak, rengetegen benéznek a még ideális sebességet. Mindez nyilván nem tesz jót a futóműnek, de emellett a lökhárítók is sérülhetnek, a kipufogó, sőt nemrég egy ügyfél az olajteknőt verte oda a fekvőrendőrön, na az már elég gázos tétel. Úgyhogy csak óvatosan! - mondta a szerelő. Sokan pedig az autó terhelhetőségét nem veszik figyelembe, és túlpakolják a kocsijukat: na, hát ez elég rosszat tesz a futóműnek, a morornak, "meg úgy mindennek" a szaki szerint, sőt a fékek élettartamát is jelentősen csökkenti, ha gyakorta nagy teherrel járunk.

Az autó szól, hogy baj van

Mégis leginkább azokon lepődöm meg, akik egyszerűen nem foglalkoznak azzal, ha valamilyen lámpa kigyullad a műszerfalon. Megveszik kínából, innen-onnan a különböző hibaolvasókat, és egyszerűen kiütik a kódot, hogy ne világítson. A hibát meg nem csináltatják meg - mesélte Hidvégi, akitől nem egy ügyfél kérte már, hogy csak tüntesse el a világító hibajelzést.

Már elnézést, de a hülyeségnek nincs határa, oké, hogy hirtelen nincs pénzed nagy szervizre, de legalább ne használnád tovább az autót... Ha mondjuk a motorlámpa - a check engine - ég, az egy csomó mindentől lehet, nem kellemes, ha valahol egyszer csak megáll alattunk a vas. A fentiek mellett még olyan hibákat említett, mint hogy hidegen elkezdted nyüstölni az autót, hiszen ameddig az olaj hideg, nem elégséges a kenés, úgyhogy jobban károsodik a motor.

(Pénzcentrum 2020. augusztus 23., vasárnap)

Újabb fordulat a turizmusban: a belföld lehet az ős nyertese

FEL KELL KÉSZÜLNI A VÁRHATÓAN ÉLÉNK, SZEZONON KÍVÜLI KERESLETRE

Mi várható szeptembertől a turizmusban? Ez a kérdés tartja lázban az ágazatot, amióta a kormány arra kérte a lakosságot, hogy szeptember elsejétől ne tervezzen külföldi utakat, főleg ne a déli országokba. Ismét a belföldi piac élénkülhet: a járvány sújtotta iparág a telített nyári szezon hosszabbításával biztonságos élménylehetőségeket kínál ősszel, és jó eséllyel tovább javítja a idei mérleget. A következő évszakban is erős itthoni keresletre egy rugalmasabb ökoszisztéma kidolgozása lehet szükséges.

Még nem ismerünk minden konkrétumot a szeptember elseje utáni időszakról, de a bejelentések alapján várható, hogy újabb korlátozások befolyásolják ősztől a turizmust, amikor jelentősen mérséklődhet a határok átlépése. A külföldi utakra vonatkozó kormányzati felhívás egyfelől rossz hír a már befizetett szeptemberi, októberi utakra készülő magyaroknak, viszont újabb lehetőséget jelent a belföldi pihenésre, kirándulásokra, ami az ágazat további erősödését vetíti előre a második fél évben, főként vidéken – mondta a Magyar Nemzetnek a Digitális Turizmus Zrt. vezérigazgatója.

Rasztovits Dávid (képünkön) kifejtette: ha az emberek nem mehetnek külföldre, várhatóan újra a magyarországi pihenőhelyeket és a nyári slágernél, a Balatonnál szélesebb körben elérhető élményeket, tematikus programokat részesítik majd előnyben a hosszú hétvégéken, az iskolai szünetekben. Ezzel az előző évek trendjeihez képest magasabb foglalási arány és szobakihasználtság jelentkezhethet ősszel is az ország kisebb-nagyobb szálláshelyein.

Vesztes a főváros?

Ahogy Európa más fővárosai, Budapest is jobban megszenvedti a külföldi turisták hiányát – a fővárosi piac sorsát erre az évre a diszkont-légitársaságok csökkentett járatszáma már megpecsételte az újranyitás után. Az elmúlt években ugyanis a legtöbb külföldi vendég a fapados légitársaságok által üzemeltetett járatokkal érkezett.

– Megpróbálhatjuk pótolni a külföldi turisták költségeit a Budapestre egyre sűrűbben szabadidős szándékkal utazó magyar vendégek növekvő kiadásaival, de nem fog menni. Újra szemléletváltás szükséges, mert borzasztó nehéz hónapok állnak előttünk, melyre a korábban fővárosközpontú iparág csak közösen, minden piaci szereplő érdekeit szem előtt tartó együttműködésben tud megfelelő válaszokat adni – fogalmazott a vezérigazgató.

Kitért arra is, hogy az Airbnb piacának helyi szintű korlátozásai és például a belvárosi bulinegyed méltatlan helyzete semmiképp nem segíti a lehetőségek kiaknázását.

– A történelem viszont már többször megmutatta, hogy a magyar emberek és az elhivatott vállalkozók törekvései utat találnak a megoldások felé – fogalmazott a szakember.

Vidéken van potenciál

Rasztovits Dávid úgy folytatta:

erősödő nemzetgazdasági bástyát jelent idén a vidék Magyarország, ahol július végétől szinte teljes kapacitáson futnak az egyes turisztikai térségek. – Többször elhangzott az elmúlt időszakban, hogy ennyi embert nagyon régen láttak a Balaton partján vagy a fürdővárosokban, illetve korábban kevésbé látogatott vízpartokon is.

A Digitális Turizmus Zrt. vezérigazgatója ugyanakkor azt is megemlítette, hogy a megszokottnál fokozottabb utószezonni kereslet és a kapacitáson felül kiszolgált embertömeg a kevésbé felkészült élményhelyeken hátrányt is hozhat, ezért egy jól tervezett, több irányú, gyors reakciókra képes ökoszisztémát kell kialakítani az ágazatban, még az őszi szezon beköszönte előtt.

– A legtöbb vállalkozás így is óriási kockázatokat vállalt a túlélés érdekében. Ha a határokon belül marad a turizmus az év hátralévő részében, akkor a szüreti időszakban, az őszi hétvégén vagy akár adventkor a többletkereslet ismét előidézheti a nyáron helyenként megtapasztalt minőség- és kapacitásbeli problémákat. Erre érdemes mielőbb felkészülniük a szolgáltatóknak, mivel térségenként versenyelőnyt jelenthet az alkalmazkodó közeg – tette hozzá a zrt. vezérigazgatója.

Fontos a vendég véleménye

Annak kapcsán, hogy kik lehetnek a helyzet nyertesei az előttünk álló időszakban, a digitális szakértő közölte: még sosem voltak ilyen fontosak az interneten elérhető felhasználói vélemények egy-egy vendéglátó- vagy szálláshelyről, utazási élménypontról. Mint mondta, a vállalkozók mellett a vendégek is teljesen új helyzettel találkozhatnak ősszel, amikor például a kedvenc éttermükben kell órákat várniuk a megszokottól eltérő működésben, vagy éppen a bejáratott szálláshelyen nincsen elérhető szabad szoba, legfeljebb többszörös áron.

– A belföldi kínálatban olyan dinamikák uralkodnak, melyekre a piaci szereplők nem tudtak teljeskörűen, időben felkészülni az első járványhullám után, ezért a jó példák mellett olyan helyzetekkel is találkoztak a turisták a nyáron, amelyek már rövid távon rombolják a fogyasztók bizalmát. Vegyük észre: az egészségbiztonsági veszélyhelyzetben egy bizalmi válság is kialakult az átlagturistákban, ezt helyre kell segíteni – jelentette ki Rasztovits Dávid, aki szerint megfelelő válasz lehet, ha a szolgáltatások színvonalát egységesen tovább fejlesztik, az országban bővül és korszerűsödik a turisztikai kínálat, de főleg minden pillanatban a vásárlói elégedettség diktálja annak alakulását.

– Ha ezekre a tényezőkre érdemben figyelünk, a belföldi turizmus térnyerése nemcsak időszakos pozitív hozadéka lehet a pandémiának, hanem középtávon is irányt adhat a kilábalás felé – fűzte hozzá a szakember.

(Magyar Nemzet 2020. augusztus 23., vasárnap)

Mikroműanyaggal szennyezett zöldségek

A mikroműanyagok olyan apró műanyag darabkák, amelyek átmérője öt milliméternél kisebb. Két egymástól független tanulmány is rámutatott, hogy a mikroműanyag a gyümölcsöt és a zöldséget is szennyezheti.

Margherita Ferrante, az olaszországi Catania Egyetem kutatójának tanulmánya szerint a levélzöldségek, például a salátafélék, illetve a gyökérezöldségek, például a

sárgarépa mikroműanyag szennyezésnek való kitettsége igen magasnak mondható, míg a gyümölcsök közül leginkább az alma szennyezett mikroműanyaggal. A Environmental Research folyóiratban közzétett jelentésében a kutatónő a mikroműanyagok emberi egészségre gyakorolt hatásainak mielőbbi felülvizsgálatát sürgeti.

Egy másik kutatás kimutatta, hogy a műanyag a vízzel együtt a növények gyökérzetén keresztül képes felszívódni.

A tanulmányt Dr. Lianzhen Li a kínai Yanthai Kutató Intézet professzora és Willie Peijnenburg a hollandiai Leideni Egyetemen professzora közösen készítették, és a Nature Sustainability folyóiratban jelent meg.

Peijnenburg professzor megállapította, hogy a mikroműanyagok a saláta és a búza gyökérzetén keresztül felszívódik, ami aztán a növény föld feletti ehető részeibe is eljut.

Noha a tudósok évtizedek óta úgy gondolták, hogy a műanyag részecskék túl nagyok ahhoz, hogy átjussanak az ép növényi szöveteken, ezek a legújabb eredmények megkérdőjelezik az eddig felállított elméletet.

A mikroműanyagok felszívódása leginkább a gyökérszövedégeknek, így például a sárgarépanál és a reteknek jelenthet problémát, de a levélzöldségek például a saláta is érintett lehet a mikroműanyag szennyeződéssel. A kezdeti megállapítások máris komoly kétségeket vetnek fel a növényi eredetű élelmiszerek élelmiszerbiztonságával kapcsolatban.

A mikroműanyag a halak és rákfélék szervezetébe is bejut

Maria Westerbos a Plastik Soup Foundation alapítója szerint a **halak és rákfélék műanyag szennyezettségéről már évek óta tudnak.**

Ha azonban a műanyag a zöldségfélék szöveteibe felszívódik, akkor az a növényevő állatokba is bekerül, ezáltal a hús- és tejtermékeinkbe is megjelenhet.

Az amszterdami székhelyű nonprofit környezetvédelmi szervezet a tizenkét környezetvédelmi szervezetből és kutatóintézetből álló Plastic Health Coalitionnal közösen 2021 áprilisban egészségügyi csúcstalálkozót szervez, amelyet a tervek szerint 2021. áprilisban rendeznek meg a holland fővárosban. A rendezvényen a mikro,- és nanoműanyag kutatásokkal kapcsolatos legújabb eredményekről számolnak be, valamint a műanyag adalékanyagokkal és az egészséggel összefüggő kérdésekkel foglalkoznak.

(Magyar Mezőgazdaság 2020. augusztus 23., vasárnap)

A méz hatásosabb, mint az antibiotikumok – mondja egy új kutatás

A méz legyőzte az antibiotikumokat a köhögés vagy megfázás gyógyításában egy friss kutatás szerint. Az adatok azt mutatják, hogy hatásosabb volt, mint a gyógyszeres kezelés.

A méz régóta népi gyógyszer az irritáló köhögés, torokfájás és a megfázás ellen. A kutatások ráadásul most azt mutatják, hogy sokkal hatékonyabban kezeli ezeket a betegségeket, mint az antibiotikumok vagy a vény nélkül kapható gyógyszerek.

Az Oxfordi Egyetem szakértői szerint az orvosoknak azt kellene mondania a betegeknek, hogy egy kanál mézet egyenek, ahelyett hogy antibiotikumokat írják fel, amelyek antimikrobiális rezisztenciát fokozzák – írja a Daily Mail.

Újra megvizsgálták azokat a kutatásokat, amelyek összehasonlították a méz hatékonyságát a köhögéscsillapítókkal, antihisztaminokkal és fájdalomcsillapítókkal szemben a felső légúti fertőzés tünetei – beleértve a köhögést és a megfázást – kezelésében.

Összességében úgy találták, hogy a méz „jobb” a köhögés, torokfájás és torlódás enyhítésében – és más gyógyszerektől eltérően, nem volt káros mellékhatása. A méz átlagosan 36%-kal volt hatékonyabb a köhögés gyakoriságának csökkentésében, mint a

szokásos gyógyszerek, és 44% -kal csökkentette a köhögés súlyosságát. Azt is bizonyították, hogy a méz két nappal lerövidítette a felső légúti fertőzésből való gyógyulásához szükséges időt.

A szakértők egyre inkább attól tartanak, hogy az orvosok túl gyakran írnak fel antibiotikumokat köhögés és megfázás esetén, amire jóval ritkábban lenne szükség, mivel ezek többségét vírusok okozzák. A méz ezért egy ésszerű alternatíva. Éppen ezért két évvel ezelőtt az Egyesült Királyságban már bekerült a köhögés elleni kezelés protokolljába.

A felső légúti fertőzés elleni kezelés hatékonysága korlátozott. Az oxfordi tudósok 14 tanulmányt vizsgáltak át, amelyben 1 761 résztvevő vett részt, hogy meghatározzák a méz hatását a felső légúti tünetek kezelésére. Ezek összehasonlították a mézzel történő kezelést a „szokásos ellátás” – például a köhögéscsillapító és a fájdalomcsillapítók – hatásával.

Megállapították, hogy a méz hatékonyabban javítja a tüneteket – különösen a köhögés gyakoriságát és súlyosságát. Az antihisztamin-difenhidramin esetében a méz „szignifikánsan jobb” volt, mivel 50% -kal csökkentette a köhögés súlyosságát. A tanulmányok közül kettő azt mutatta, hogy a mézzel kezelt betegek tünetei egy-két nappal lerövidültek.

A kutatók azonban figyelmeztetnek, hogy a méz összetett anyag, így a különféle típusoknak lehet eltérő hatása. Nem szabad mézet adni például az egy évnél fiatalabb gyermekeknek, mivel ez olyan baktériumok elszaporodáshoz vezethetnek, amik toxinokat termelhetnek a baba szervezetében, és ami a halálos csecsemőkori botulizmushoz vezethet.

(Magro.hu 2020. augusztus 23., vasárnap)

FVA sajtószemle összeállítás XIII. évfolyam, 34. hét

Főbb témák: Fogyasztóvédelem, környezetvédelem, egészségügy, energia, élelmiszer-biztonság, vásárlás, elektronikus kereskedelem, szolgáltatás, pénzügyek, biztosítás, utazás, érdekvédelem.

Fogyasztóvédő Alapítvány - <https://fogyasztovedelem.hu/>

Üzenőfal / archív: https://fogyasztovedelem.hu/Varia_x/uzeno.htm

Sajtószemle: https://www.fogyasztovedelem.hu/Varia_x/sajto.htm (Hír-Adás)